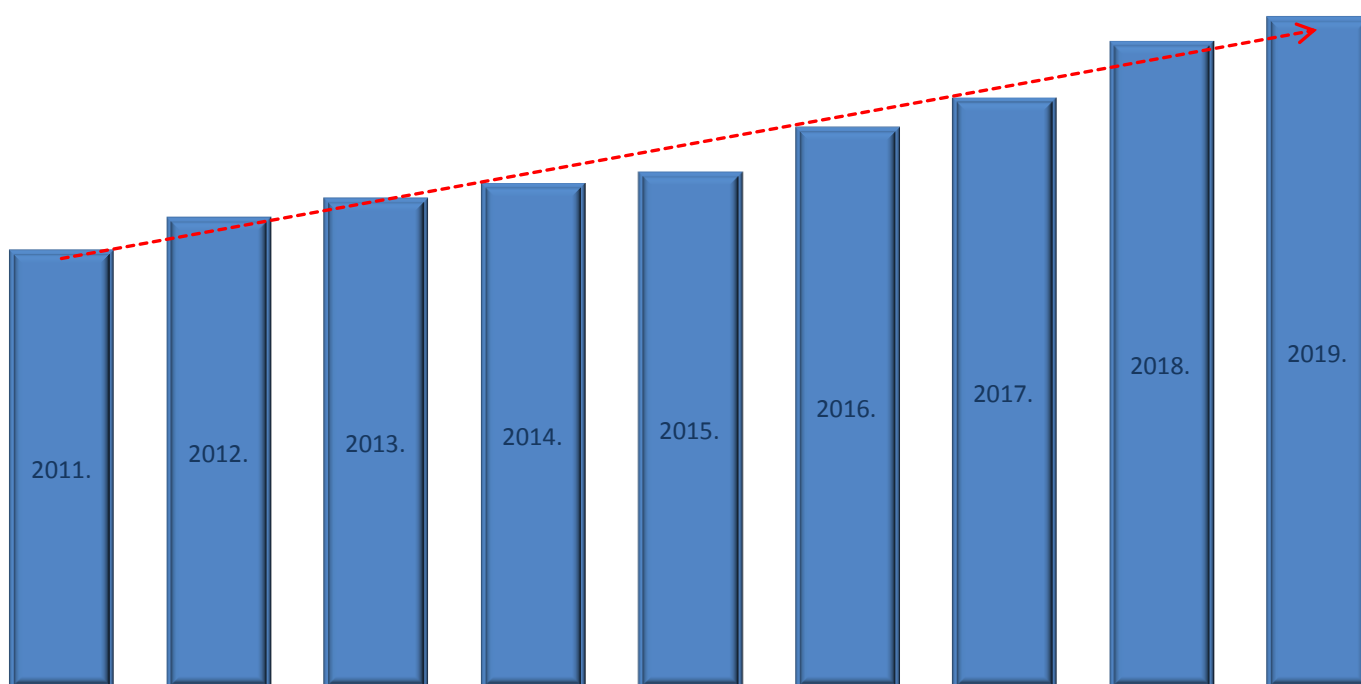

GRAD ZAGREB
Ured za demografiju

ANALIZA MAKROEKONOMSKIH I FINANCIJSKIH KRETANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA U 2019.

Zagreb, prosinac 2020.

SADRŽAJ

UVOD	3
I. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI GRADA ZAGREBA U 2019.....	4
1. Makroekonomska okruženje i osnovni pokazatelji zagrebačkog gospodarstva.....	4
2. Dinamika i kretanja BDP-a po stanovniku.....	6
3. Regionalna bruto dodana vrijednost prema proizvodnom načelu i sektorskoj podjeli.....	8
4. Brutoinvesticije u dugotrajnu imovinu.....	10
5. Kretanja na tržištu rada Grada Zagreba u razdoblju 2011. – 2019.....	13
5.1. Zaposlenost.....	13
5.2. Nezaposlenost.....	17
6. Vanjskotrgovinska razmjena.....	19
II. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA U RAZDOBLJU 2011. – 2019.....	22
1. Broj poduzetnika i zaposlenih.....	22
2. Ukupni prihodi, dobit i gubitak.....	23
3. Troškovi za osoblje i prosječne plaće.....	25
4. Investicije i drugi relevantni pokazatelji poduzetnika.....	27
5. Pokazatelji uspješnosti poslovanja.....	29
6. Rang-lista prvih deset poduzetnika Grada Zagreba u 2019.....	31
7. Financijski rezultati poduzetnika prema djelatnostima.....	32
8. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini.....	34
ZAKLJUČAK	36
PRILOG	37

UVOD

Ova analiza pruža uvid u kretanje makroekonomskih i financijskih pokazatelja poduzetnika na području Grada Zagreba u 2019. te sagledava ekonomske snage Zagreba unutar Hrvatske i ocjenjuje ukupne ekonomske trendove. Nadalje, objašnjava odabrane osnovne makroekonomske pokazatelje na razini Grada Zagreba, njihove trendove, strukturu i ekonomsku snagu Grada Zagreba, odnosno njegovu važnost za Hrvatsku.

U drugome dijelu ovog rada financijski rezultati poslovanja poduzetnika u promatranome razdoblju se odnose na poduzetnike – obveznike poreza na dobit koji su obvezni predati godišnji financijski izvještaj Financijskoj agenciji, što podrazumijeva sve poduzetnike, osim zaposlenike banaka, osiguravajućih društava te ostalih financijskih organizacija i njihovih uprava.

Cilj je prikazati kretanja gospodarskih i makroekonomskih indikatora i na temelju njih ocijeniti stanje i tendencije gospodarskog i ukupnog razvoja, odnose među pojedinim makroekonomskim parametrima te nositelje gradske politike i druge korisnike o njima informirati. Također, ova će analiza služiti za sagledavanje kreditnog rejtinga Grada Zagreba te u izradi njegovih strateških razvojnih dokumenata i projekata.

Prema podacima za 2019. je razvidno da je na području Grada Zagreba koncentrirano 19,9 % ukupne hrvatske populacije i 32 % aktivnih poslovnih subjekata, koji ostvaruju više od trećine bruto domaćeg proizvoda Hrvatske. U Gradu Zagrebu se prema posljednjim raspoloživim podacima ostvaruje 34,1 % nacionalnog bruto domaćeg proizvoda, što potvrđuje njegovu dominantan ekonomski značaj u Hrvatskoj.

Dva su osnovna izvora podataka za ovu analizu:

1. podatci Državnog zavoda za statistiku
2. godišnji financijski izvještaji poduzetnika za svaku pojedinačnu godinu koje kontrolira i obrađuje FINA sredinom godine, a za prethodnu, s dodatkom detaljnije obrade za Grad Zagreb.

U radu se koristila direktna ili neposredna metoda istraživanja s pomoću redovitih statističkih baza podataka.

I. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI GRADA ZAGREBA U 2019.

Hrvatska kao gospodarski otvorena zemlja i s pretežitim ekonomskim i političkim usmjerenjem na Europu, pod velikim je utjecajem ekonomskih kretanja u EU, što se vidi iz analize vanjsko-trgovinske razmjene (veći dio unutar EU) i strukture stranih ulaganja (najbrojniji europski ulagači).

U turističkoj strukturi također su najbrojniji državljani EU pa je hrvatski interes za praćenje promjena u gospodarstvu Europske unije velik, osobito za oporavak potražnje jer Hrvatska ima velike ekonomske koristi od povećanja obujma robnog izvoza i prometa u turizmu.

1. Makroekonomsko okruženje i osnovni pokazatelji zagrebačkog gospodarstva

Hrvatska u 2019. ima isti realni rast bruto domaćeg proizvoda (2,6 %) kao i prethodne 2018., što je dinamičnije od njezina prirodnog okruženja, prosjeka Europske unije, kada je harmonizirani indeks potrošačkih cijena također bio povoljniji.

Tablica 1. Osnovni gospodarski pokazatelji za EU 28 i RH 2015. – 2019., realne stope rasta

Pokazatelji	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	
BDP	EU 28	2,3	1,9	2,4	2,0	1,8
	Hrvatska	2,4	3,5	2,9	2,6	2,6
Inflacija (HICP)*	EU 28	0,0	0,3	1,7	1,9	1,6
	Hrvatska	-0,3	-0,6	1,3	1,6	1,3

Izvor: EUROSTAT, DZS,

*HICP – harmonizirani indeks potrošačkih cijena

Indeks potrošačkih cijena najčešće se primjenjuje za mjerenje inflacije u nacionalnim okvirima, dok je harmonizirani indeks potrošačkih cijena (HICP) usporediva mjera inflacije sa zemljama Europske unije.

Ovomu trendu je ponajviše doprinio porast vrijednosti investicija i izvoza roba i usluga, ali i blagi porast domaće potražnje.

Tablica 2. Osnovni ekonomski indikatori u Gradu Zagrebu 2015. – 2019.

Pokazatelji	2015.	Udio GZ u RH	2016.	Udio GZ u RH	2017.	Udio GZ u RH	2018.	Udio GZ u RH	2019.	Udio GZ u RH
Stanovništvo, procjena sredinom godine	799.565	19,0	802.338	19,2	802.762	19,5	804.507	19,7	807.254	19,9
Aktivno stanovništvo	431.372	26,1	437.650	26,8	441.381	27,5	450.886	28,0	454.674	28,3
BDP tekuće cijene (mil. HRK)	114.356	33,7	118.110	33,6	125.020	34,1
BDP tekuće cijene (mil. EUR)	15.028	33,7	15.685	33,6	16.758	34,1
BDP po stanovniku, EUR	18.769	177,0	19.546	174,8	20.850	175,3
BDP,realne stope rasta (%)	2,5	-	4,4	-	3,4	-	3,0 *	-	2,9 *	-
Zaposleni u pravnim osobama *	2,1	31,9	3,4	32,3	3,2	32,5	4,3	32,5	1,9	32,5
Nezaposleni **	-14,0	13,0	-13,2	13,0	-21,2	12,7	-24,8	12,0	-20,1	11,7
Stopa registrirane nezaposlenosti (%) ***	9,6	19,3	8,2	16,9	6,4	13,9	4,7	11,1	3,7	9,1
Bruto investicije u dugotrajnu imovinu, nominalno	-5,8	54,0	-1,0	51,1	7,8	50,9	-1,8	48,0	19,5	49,7
Izvoz – robni,% god. promjena, u HRK	2,8	33,2	5,3	33,0	8,6	31,8	0,3	31,8	5,5	31,2
Uvoz – robni,% god. promjena, u HRK	3,9	51,9	1,5	49,9	8,1	49,1	7,5	48,9	8,1	50,3
Neto plaće Ø mjesečno, HRK	6.626	117,3	6.740	118,3	6.962	116,3	7.243	116,0	7.510	116,3
Dolasci turista,% god. promjena	12,3	-	8,7	-	16,0	-	8,9	-	8,9	6,7
Promet u trgovini na malo, nomin. stope rasta u %	4,2	-	4,0	-	3,9	-	6,0	-	3,4	
Broj aktivnih pravnih osoba (stanje 31. prosinca), % god. promjena	8,3	33,3	-24,5	32,2	4,0	32,2	3,8	33,5	2,2	32,0

Izvor: Priopćenja DZS, Godišnja priopćenja, GUSPRZ, Odjel za statistiku

* promjena broja zaposlenih u pravnim osobama u GZ u odnosu na prethodnu godinu i udio u RH

** promjena broja nezaposlenih u GZ u odnosu na prethodnu i udio u RH

*** stopa registrirane nezaposlenosti za GZ i za RH

... ne raspolaže se podatkom

Kretanje realne stope rasta BDP-a u 2017. (posljednja godina za koju raspolažemo konačnim statističkim podacima na razini županija), za Hrvatsku i Grad Zagreb su povoljnija od prosjeka EU, što je jedan od važnijih statističkih indikatora izlaska gospodarstva iz višegodišnje krize. U ovoj godini je zabilježena realna stopa rasta BDP-a na razini Hrvatske od 2,9 %, a na razini Grada Zagreba od 3,4 %, što znači da je za 0,5 % veća od državnog prosjeka. Iste godine je BDP po stanovniku Republike Hrvatske po standardu kupovne moći u odnosu na prosjek EU-28 zemalja (EU-28=100) iznosio 61,7 % dok je u Gradu Zagrebu bio 108,2 %. Grad Zagreb je po stanovniku prema standardu kupovne moći (SKM)¹ jedini ostvario BDP iznad prosjeka EU, dok je u kontinentalnoj Hrvatskoj pokazatelj gospodarske razvijenosti iznosio 62,6 % od prosjeka EU, a u jadranskoj Hrvatskoj 60,0%.

Procjena stope rasta realnog BDP-a od 2,6 % za 2018. i 2019. za Hrvatsku upućuju na određenu stagnaciju. Za hrvatsko je gospodarstvo i nadalje izuzetno važno tržište Europske unije jer se na njega odnosi oko 70 % ukupnog robnog izvoza, pretežito s Italijom, Njemačkom i Slovenijom, a koji također usporavaju gospodarski rast.

U nastavku se detaljnije izlaže dinamika kretanja i strukturalna analiza BDP-a i bruto dodane vrijednosti po djelatnostima Grada Zagreba te se uspoređuju s Hrvatskom prema posljednjim raspoloživim statističkim podacima.

2. Dinamika i kretanja BDP-a po stanovniku

Grad Zagreb ostaje najjače hrvatsko gospodarsko središte jer ostvaruje više od trećine nacionalnog BDP-a.

Zagreb je prema posljednjim raspoloživim podacima za 2017. ostvario ukupan bruto domaći proizvod (BDP), kao makroekonomski indikator koji pokazuje vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih u zemlji tijekom godine, u iznosu od 125.020 milijuna HRK (16.758 mil. EUR), što je za 5,8 % više nego u 2016. U Hrvatskoj je nominalno porast veći za 4,3 % pa je Grad Zagreb udio u hrvatskome BDP-u povećao s 33 % na 34,1 %, a sve druge županije su ispod 10 %. Sljedeće najveće udjele ostvaruje Primorsko-goranska s 8,5 %, Splitsko-dalmatinska s 8,4 % te Istarska županija sa 6,3 %.

¹ Standard kupovne moći (SKM) je uvjetna valutna jedinica koja eliminira razlike u cijenama među pojedinim zemljama. Životni standard može se usporediti mjerenjem cijena određenih roba i usluga u svakoj zemlji u odnosu na dohodak, korištenjem zajedničke fiktivne valute (SKM). Usporedbom BDP-a po stanovniku, izraženog u SKM-u, dobiva se pregled životnog standarda među zemljama.

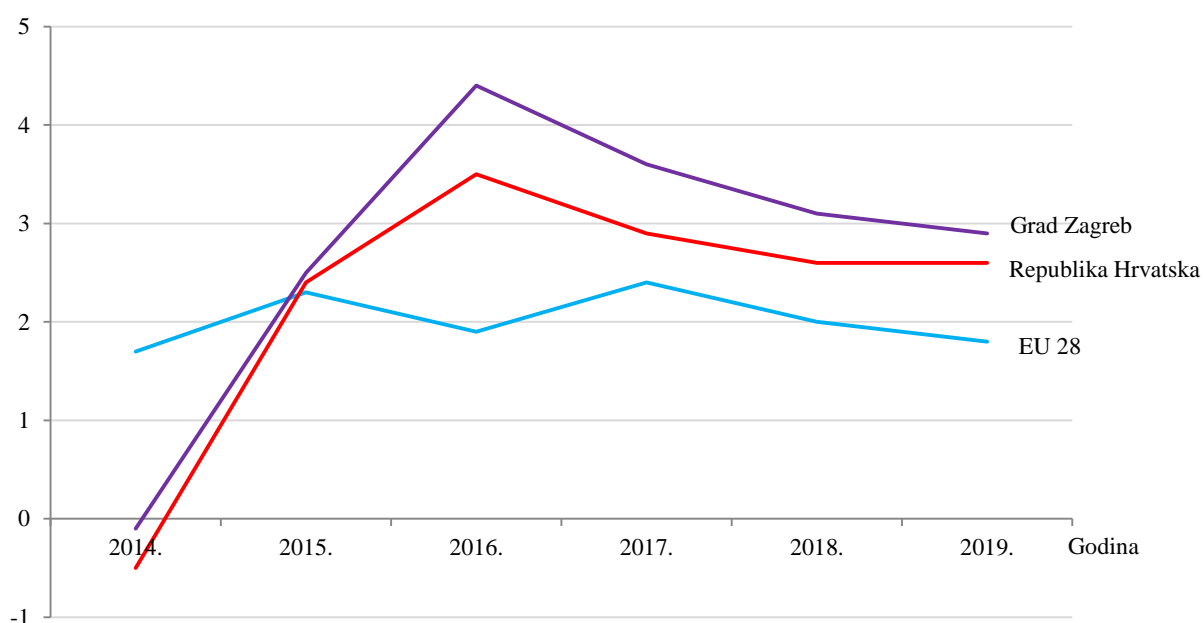
Tablica 3. Bruto domaći proizvod Grada Zagreba 2017., usporedba s Hrvatskom

– tekuće cijene

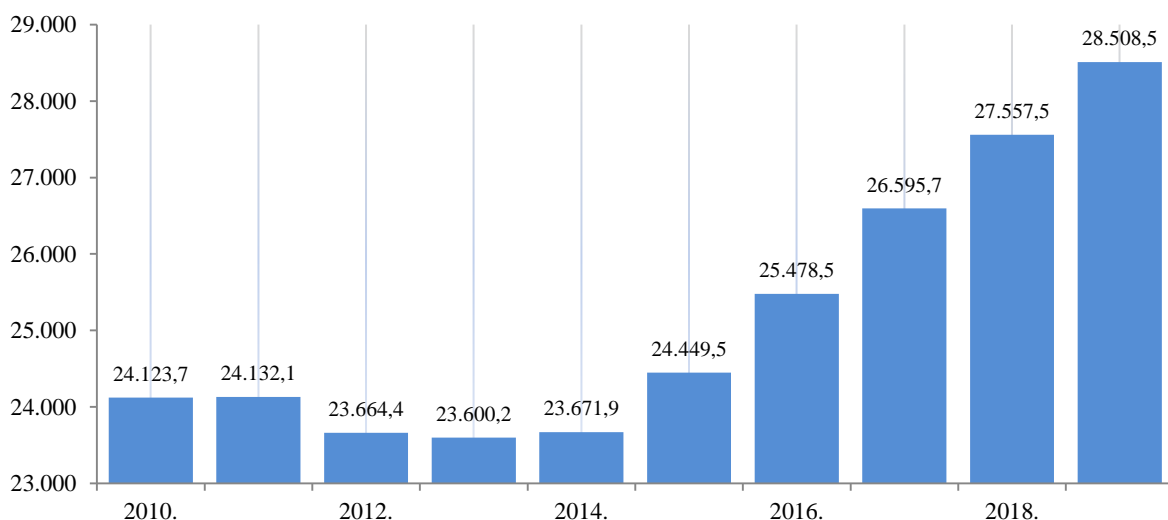
Republika Hrvatska Grad Zagreb	BDP		Udio Grada Zagreba u RH (%)	BDP po stanovniku		Indeks RH=100
	mil. HRK	mil. EUR		HRK	EUR	
Republika Hrvatska	366.426	49.118	100,0	88.726	11.893	100,0
Grad Zagreb	125.020	16.758	34,1	155.541	20.850	175,3

Izvor: Bruto domaći proizvod za RH, NKPIJS – 2. razina i županije u 2017., Priopćenje br. 12.1.3., 2020.

Iz Tablice 3. je razvidno da je BDP Grada Zagreba iznosio više od 125 milijardi kuna u tekućim cijenama iz 2017. ili 50,6 % ostvarenog BDP-a kontinentalne Hrvatske. Iste je godine BDP po stanovniku Zagreba povećan na 20.850 €, što je nominalno 75,3 % više od državnog prosjeka (11.893 €). U PPS jedinicama standarda kupovne moći, odnosno u usporedbi s drugim zemljama je tek za 8,2 % više od prosjeka EU-28 zemalja.

Slika 1. Kretanje godišnje stope rasta BDP-a u razdoblju 2014. – 2019., realne stope, usporedba Grada Zagreba i Hrvatske s prosjekom EU 28

Slika 2. BDP per capita Republike Hrvatske prema standardu kupovne moći u razdoblju 2010. – 2019., u SAD dolarima (Izvor: Svjetska banka)

3. Regionalna bruto dodana vrijednost prema proizvodnom načelu i sektorskoj podjeli

Također raspoložemo s posljednjim službenim podacima o bruto dodanoj vrijednosti prema proizvodnom pristupu, odnosno o ekonomskim djelatnostima za 2017.

U ovoj je godini bruto dodana vrijednost Grada Zagreba iznosila 103.263 milijuna kuna ili više od trećine (34,1 %) ostvarene bruto dodane vrijednosti Republike Hrvatske u bazičnim cijenama.

Prema podacima, u Gradu Zagrebu u strukturi stvaranja bruto dodane vrijednosti na prvom su mjestu djelatnosti trgovine, prijevoza, skladištenja i ugostiteljstva s udjelom od 22,3 %, gotovo jednako kao i na nacionalnoj razini. U Gradu su na drugome mjestu javna uprava, obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb s oko 15 %, dok je na državnoj razini veći udio prerađivačke industrije, rudarstva i ostale industrije (20,2 %).

Tablica 4. Struktura bruto dodane vrijednosti Republike Hrvatske i Grada Zagreba prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, 2017.

NKD 2007.	Republika Hrvatska	Grad Zagreb	– struktura u %
			Udio Grada Zagreba u BDV prema djelatnostima na nacionalnoj razini
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3,6	0,2	2,1
B, C, D, E – Prerađivačka industrija, rudarstvo, vađenje i ostale industrije	20,2	14,2	24,0
od toga C – Prerađivačka industrija	15,6	9,9	21,6
F – Građevinarstvo	5,0	2,8	18,8
G, H, I – Trgovina na veliko i malo, prijevoz, skladištenje, priprema i usluživanje hrane	23,2	22,3	32,9
J – Informacije i komunikacije	4,8	10,2	72,3
K – Financijske djelatnosti i osiguranja	6,3	11,7	62,9
L – Poslovanje nekretninama	9,5	5,5	19,8
M, N – Stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8,4	13,6	55,0
O, P, Q – Javna uprava i obrana, obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb	15,3	15,1	33,6
R, S, T, U – Ostale uslužne djelatnosti	3,7	4,5	41,1
Bruto dodana vrijednost – ukupno	100,0	100,0	34,1

Izvor: Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, 2. razina i županije u 2017., Priopćenje 12.1.3., DZS, 2020.

U strukturi regionalne bruto dodane vrijednosti Grad Zagreb ima znatno veći udio u djelatnostima informacija i komunikacija, financijskih djelatnosti i osiguranja te stručnih, znanstvenih, tehničkih, administrativnih i pomoćnih uslužnih te ostalih uslužnih djelatnosti. O tome govori podatak da je natpolovični doprinos Grad Zagreb ostvario polovinu bruto dodane vrijednosti u tim gospodarskim područjima na nacionalnoj razini.

Struktura bruto dodane vrijednosti prema sektorskoj podjeli gospodarstva se vidi iz Tablice 5. te je evidentno da Grad Zagreb ima veći udio tercijarnog i kvartarnog sektora djelatnosti od Hrvatske, a manji primarnog i sekundarnog.

Tablica 5. Struktura bruto dodane vrijednosti Grada Zagreba i Republike Hrvatske prema sektorima – struktura u %

Sektori djelatnosti	Republika Hrvatska	Grad Zagreb
I. Primarni ²	3,8	0,2
II: Sekundarni ³	26,7	18,7
III. Tercijarni ⁴	26,5	31,3
IV. Kvarterni ⁵	24,6	31,1
V. Kvinarni ⁶	18,4	18,7

Izvor: Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, 2. razina i županije u 2017., Priopćenje 12.1.3., DZS, 2020.

Dakle, zagrebačko gospodarstvo je diverzificirano sa znatnim udjelom uslužnih djelatnosti maloprodaje, financijskog sektora, informacija i komunikacija te zdravstva, obrazovanja, administrativnih i stručnih djelatnosti. Primjetan je nastavak trenda deindustrijalizacije koji je u Zagrebu izraženiji nego u ostatku Hrvatske. U narednom razdoblju, naročito zbog očekivanog pojačanja gospodarske aktivnosti građevinske i uz nju vezanih djelatnosti za potrebe obnove grada od potresa, očekuje se znatniji porast udjela sekundarnog sektora u strukturi bruto dodane vrijednosti.

4. Brutoinvesticije u dugotrajnu imovinu

Pored ljudskih resursa, povoljnog geografskog položaja i proizvedenih resursa na dosadašnjem stupanju razvijenosti, daljnja investicijska ulaganja su jedan od najvažnijih pokazatelja gospodarskog rasta.

Tablica 6. Brutoinvesticije u dugotrajnu imovinu u Gradu Zagrebu 2015. – 2019 – u tis. kuna

Brutoinvesticije	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Ukupno u dugotrajnu imovinu	25.078.833	24.830.422	26.758.964	26.273.840	31.404.262
U novu dugotrajnu imovinu	22.828.609	22.924.846	23.586.374	24.311.286	28.616.183
U rabljenu dugotrajnu imovinu	2.250.224	1.905.576	3.172.590	1.962.554	2.788.079

Izvor: Priopćenje 12.2.1. Investicije, DZS, 2. prosinca 2020.

² Djelatnost A

³ Djelatnosti B, C, D, E, F

⁴ Djelatnosti G, H, I, J

⁵ Djelatnosti K, L, M, N

⁶ Djelatnosti O, P, Q, R, S, T, U.

Udio Grada Zagreba u ukupnim investicijskim ulaganjima Hrvatske u 2019. je iznosio 49,7 % te je u porastu u odnosu na 2018. kada je iznosio 48 %.

Tablica 7. Vrijednost ostvarenih investicija u novu dugotrajnu imovinu u Gradu Zagrebu i Republici Hrvatskoj 2015. – 2019. – u tis. kuna

Godine	Grad Zagreb			Republika Hrvatska			Udio Grada Zagreba u RH
	vrijednost investicija	indeksi		vrijednost investicija	indeksi		
		bazni	verižni		bazni	verižni	
2015.	22.828.609	100,0	-	41.819.927	100,0	-	54,6
2016.	22.924.846	100,4	100,4	44.339.846	106,0	106,0	51,7
2017.	23.586.374	103,3	102,9	46.670.798	111,6	105,3	50,5
2018.	24.311.286	106,5	103,1	49.840.719	119,2	106,8	48,8
2019.	28.616.183	125,3	117,7	57.411.447	137,3	115,2	49,8

Izvor: Priopćenje 12.2.1. Investicije, DZS, 2. prosinca 2020.

U odnosu na prethodnu godinu, u Republici Hrvatskoj je nominalno pozitivan trend investicija u novu dugotrajnu imovinu, a iznosi 15,2 %.

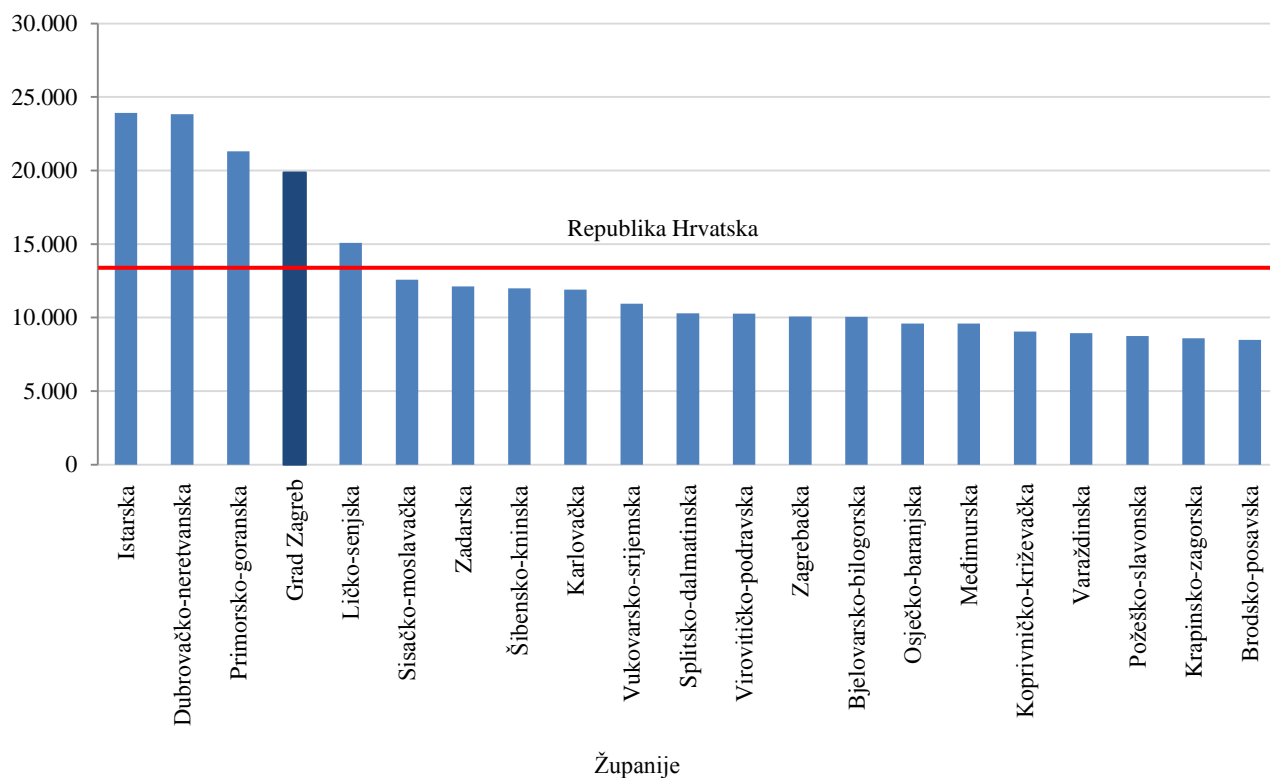
Tablica 8. Ostvarene investicije u novu dugotrajnu imovinu po stanovniku u županijama Republike Hrvatske 2019.

Županije	Investicije u novu dugotrajnu imovinu			Indeks RH=100
	vrijednost (000 kn)	struktura (%)	po stanovniku *	
Republika Hrvatska	57.411.447	100,0	14.122	100,0
Zagrebačka	3.113.658	5,4	10.071	71,3
Krapinsko-zagorska	1.069.920	1,9	8.593	60,8
Sisačko-moslavačka	1.833.278	3,2	12.565	89,0
Karlovačka	1.374.703	2,4	11.904	84,3
Varaždinska	1.485.988	2,6	8.946	63,3
Koprivničko-križevačka	963.234	1,7	9.056	64,1
Bjelovarsko-bilogorska	1.067.712	1,9	10.048	71,2
Primorsko-goranska	6.025.856	10,5	21.313	150,9
Ličko-senjska	672.602	1,2	15.072	106,7
Virovitičko-podravsko	756.779	1,3	10.277	72,8
Požeško-slavonska	579.400	1,0	8.745	61,9
Brodsko-posavska	1.166.857	2,0	8.487	60,1
Zadarska	2.038.269	3,6	12.117	85,8
Osječko-baranjska	2.615.817	4,6	9.593	67,9
Šibensko-kninska	1.188.556	2,1	11.980	84,8
Vukovarsko-srijemska	1.652.291	2,9	10.943	77,5
Splitsko-dalmatinska	4.608.974	8,0	10.294	72,9
Istarska	5.014.237	8,7	23.926	169,4
Dubrovačko-neretvanska	2.903.503	5,1	23.835	168,8
Međimurska	1.047.404	1,8	9.589	67,9
Grad Zagreb	16.036.235	27,9	19.865	140,7
Neraspoređeno	196.174	-	-	-

Izvor: Priopćenje 12.2.1. Investicije, DZS, 2. prosinca 2020.

* Osnova procjena broja stanovnika za 2019. godinu su popisni podatci što su prikupljeni Popisom stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, 2020.

Ostvarene investicije u novu dugotrajnu imovinu u Gradu Zagrebu u 2019. za 17,7 % su veće nego u prethodnoj godini.

Slika 3. Investicije po stanovniku po županijama Republike Hrvatske 2019.

Grad Zagreb je među pet županija (Istarska, Dubrovačko-neretvanska, Primorsko-goranska i Ličko-senjska) čije su investicije u novu dugotrajnu imovinu po stanovniku iznad državnog prosjeka (14.122 kn). Vrijednost investicija u novu dugotrajnu imovinu po stanovniku u 2019. je u Gradu Zagrebu iznosila 19.865 kuna.

5. Kretanja na tržištu rada Grada Zagreba u razdoblju 2011. – 2019.

5.1. Zaposlenost

Sveukupno gledano, u strukturi zaposlenosti tijekom 2019., a u odnosu na 2018. ostvarene su pozitivne promjene na tržištu rada, tj. došlo je do blagog povećanja zaposlenosti (+1,9 %), znatnijeg smanjenja broja nezaposlenih (–20,1 %) te slijedom toga i do smanjenja stope registrirane nezaposlenosti s 4,7 % na 3,7 %.

Tablica 9. Kretanje ukupno zaposlenih u Gradu Zagrebu 2011. – 2019. – stanje 31. ožujka

Godine	Ukupno zaposleni	Zaposleni u pravnim osobama	Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama	Poljoprivrednici
2011.	397.365	359.430	37.348	587
2012.	398.890	362.889	35.426	575
2013.	390.469	356.065	33.864	540
2014.	383.967	351.919	31.521	527
2015.	389.888	359.288	30.082	518
2016.	401.639	371.631	29.502	506
2017.	412.992	383.469	29.008	515
2018.	429.545	399.809	29.216	520
2019.	437.624	407.528	29.578	518

Izvor: Zaposlenost i nezaposlenost 2011. – 2019., GUSPRG, Odjel za statistiku

U razdoblju od 2011. – 2019. je ukupan broj zaposlenih u Gradu Zagrebu porastao za 10,1 %, no treba uzeti u obzir činjenicu da je broj zaposlenih od 2013. pa sve do 2016. u opadanju, kada ponovo počinje rasti.

Od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama na razini Hrvatske, udio Grada Zagreba u 2019. je jednak udjelu iz 2018. (32,5 %).

U strukturi zaposlenih po djelatnostima u Gradu Zagrebu je udio zaposlenih najveći u trgovini i čini 17,9 %, slijedi prerađivačka industrija s 10,3 %, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti s 8,9 %, javna uprava, obrana i socijalno osiguranje s 8,1 %, zdravstvo i socijalna skrb s 7,5 % i obrazovanje sa 7,1 %. Ostale djelatnosti po broju zaposlenih čine manji udjel.

Tablica 10. Zaposleni po djelatnostima u Gradu Zagrebu 2015. – 2019. – stanje 31. ožujka

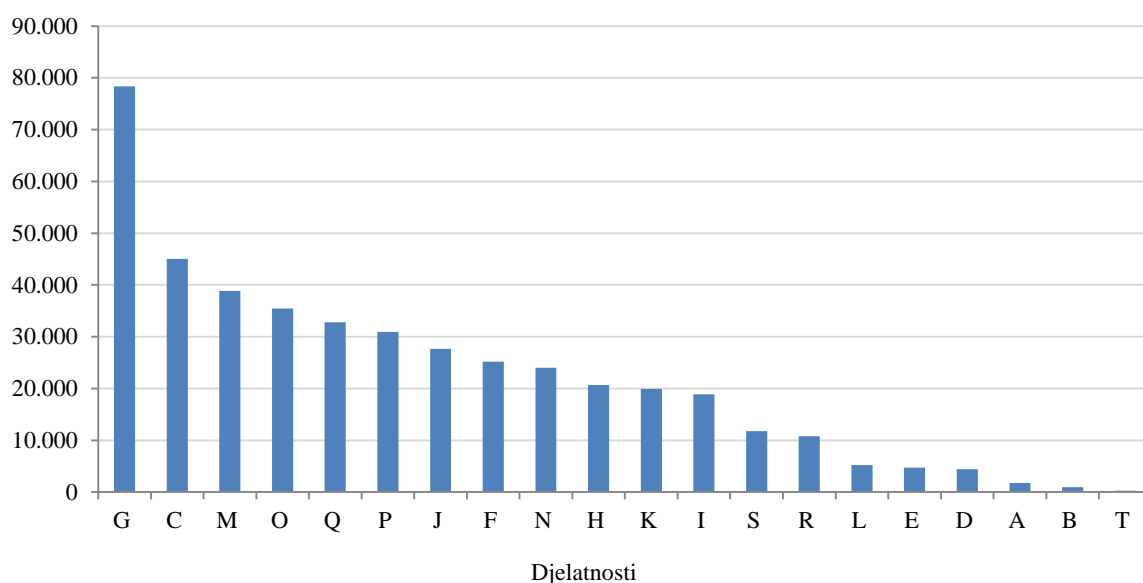
Djelatnosti (NKD)	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Ukupno	389.888	401.639	412.992	429.545	437.624
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.719	1.723	1.782	1.881	1.774
B – Rudarstvo i vađenje	1.163	992	874	884	958
C – Prerađivačka industrija	41.081	42.966	44.037	44.179	45.015
D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	3.411	3.276	3.427	4.257	4.407
E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	3.459	3.666	3.984	4.412	4.744
F – Građevinarstvo	21.670	22.486	22.919	25.790	25.179
G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	69.636	72.378	74.028	78.185	78.359
H – Prijevoz i skladištenje	19.358	20.038	20.761	20.603	20.706
I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	14.764	16.174	17.937	18.109	18.882
J – Informacije i komunikacije	22.174	23.161	23.320	25.670	27.671
K – Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	20.040	19.966	20.261	20.147	19.915
L – Poslovanje nekretninama	3.501	4.155	4.495	5.040	5.195
M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	34.044	34.162	35.723	36.994	38.846
N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	20.822	22.151	23.950	24.622	23.988
O – Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	33.924	34.507	34.429	34.612	35.434
P – Obrazovanje	28.769	29.329	28.914	30.307	30.931
Q – Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	29.668	29.759	31.161	31.644	32.775
R – Umjetnost, zabava i rekreacija	9.522	9.323	9.677	10.421	10.785
S – Ostale uslužne djelatnosti	10.614	11.014	10.990	11.494	11.784
T – Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i pružaju različite usluge za vlastite potrebe	524	396	309	273	264
Nerazvrstani prema djelatnostima	25	17	14	16	12

Izvor: Zaposlenost i nezaposlenost 2015. – 2019., Godišnja priopćenja, GUSPRG, Odjel za statistiku

Analiza zaposlenih prema sektorima djelatnosti u 2019. pokazuje da najveći udio ima kvartarni sektor, zatim tercijarni pa sekundarni, a najmanje primarni.

Paralelno s restrukturiranjem gospodarskih djelatnosti, mijenja se i struktura radnog stanovništva po djelatnostima, odnosno sektorima djelatnosti. Radna snaga seli iz djelatnosti u djelatnost, u skladu s kretanjima na tržištu rada. Prikazane promjene u strukturi zaposlenih po djelatnostima događale su se usporedno s društveno-gospodarskim promjenama u promatranome razdoblju.

Broj zaposlenih

G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala; **C** Prerađivačka industrija; **M** Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti; **O** Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje; **Q** Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi; **P** Obrazovanje; **J** Informacije i komunikacije; **F** Građevinarstvo; **N** Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; **H** Prijevoz i skladištenje; **K** Financijske djelatnosti i djelatnost osiguranja; **I** Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane; **S** Ostale uslužne djelatnosti; **R** Umjetnost, zabava i rekreacije; **L** Poslovanje nekretninama; **E** Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša; **D** Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija; **A** Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo; **B** Rudarstvo i vađenje; **T** Djelatnost kućanstava kao poslodavca; djelatnost kućanstava koja proizvode različitu robu i pružaju različite usluge za vlastite potrebe

Slika 4. Zaposleni po djelatnostima u Gradu Zagrebu 2019.

Tablica 11. Zaposlenost Grada Zagreba i Republike Hrvatske u pravnim osobama, obrtima i slobodnim profesijama 2011. – 2019. – stanje 31. ožujka

Godine	Ukupno u pravnim osobama		Udio Grada Zagreba u Republici Hrvatskoj (%)	U obrtu i slobodnim zanimanjima		Udio Grada Zagreba u Republici Hrvatskoj (%)
	Republika Hrvatska	Grad Zagreb		Republika Hrvatska	Grad Zagreb	
2011.	1.150.307	359.430	31,2	214.022	37.348	17,5
2012.	1.148.525	362.889	31,6	205.072	35.426	17,3
2013.	1.122.885	356.065	31,7	198.415	33.864	17,1
2014.	1.109.461	351.919	31,7	189.878	31.521	16,6
2015.	1.127.051	359.288	31,9	184.328	30.082	16,3
2016.	1.151.061	371.631	32,3	183.776	29.502	16,1
2017.	1.181.418	383.469	32,4	181.777	29.008	16,0
2018.	1.228.424	399.809	32,5	182.357	29.216	16,0
2019.	1.255.691	407.528	32,5	183.356	29.578	16,1

Izvor: Priopćenja DZS, Zaposlenost i nezaposlenost 2011. – 2019.

U velikim svjetskim gradovima, u pravilu je veća zaposlenost u tercijarnom i ukupnom uslužnom sektoru. Međutim, za gospodarski i općedruštveni razvoj nije dobro smanjivanje udjela zaposlenih u sekundarnom sektoru, odnosno u industriji i građevinarstvu kao temeljnim nositeljima gospodarskog razvoja.

Tablica 12. Struktura zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama Grada Zagreba 2015. – 2019., po djelatnostima

Djelatnosti	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
UKUPNO	100,0	100,0	100,0	100,0	
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
B – Rudarstvo i vađenje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C – Prerađivačka industrija	13,9	13,6	13,2	12,8	12,2
D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0,0	0,0	-	-	-
E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
F – Građevinarstvo	6,7	6,8	6,8	6,7	6,6
G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	12,6	12,3	11,7	11,3	11,0
H – Prijevoz i skladištenje	6,9	7,0	7,2	7,1	6,9
I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	12,6	12,3	12,0	10,8	9,6
J – Informacije i komunikacije	1,4	1,5	1,8	2,6	3,8
K – Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4
L – Poslovanje nekretninama	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	14,6	14,8	15,3	16,0	17,0
N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2,5	2,7	2,7	3,1	3,3
O – Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1,6	1,5	1,5	1,3	1,2
P – Obrazovanje	0,5	0,6	0,7	0,9	1,2
Q – Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	7,8	8,0	8,2	8,2	8,1
R – Umjetnost, zabava i rekreacija	4,7	4,5	4,6	4,8	4,9
S – Ostale uslužne djelatnosti	11,5	11,9	12,1	12,2	12,0
T – Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i pružaju različite usluge za vlastite potrebe	1,7	1,3	1,1	0,9	0,9
U – Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-	-	-
Nerazvrstani prema djelatnostima	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0

Izvor: Zaposlenost i nezaposlenost 2015. – 2019., Godišnja priopćenja, GUSPRG, Odjel za statistiku

Na području Republike Hrvatske u razdoblju 2011. – 2019. broj zaposlenih u pravnim osobama se povećao za 6,8 %, a u obrtu i slobodnim zanimanjima se smanjio.

za visokih 14,3 %. Usporedno s tim, udio Grada Zagreba u Republici Hrvatskoj po ukupnom broju zaposlenih u pravnim osobama se povećao za 1,3 %, dok se u obrtima smanjio za 1,4 %.

Ovi trendovi u restrukturiranju zaposlenosti u Zagrebu, a na štetu proizvodnje, su rezultat procesa privatizacije, djelomične dislokacije u gradsku okolicu, nedostatka strategije gospodarskog razvoja te dolaska stranih trgovačkih lanaca na veliko i na malo, banaka i osiguravajućih kuća koji su nakon priključenja Hrvatske EU vidjeli svoju poslovnu priliku za proširenje tržišta na ovim prostorima.

U obrtu i slobodnim zanimanjima u Gradu Zagrebu je 2019. bilo zaposleno 29.578 osoba, što je 6,8 % od ukupne zaposlenosti. Udio zaposlenih u obrtu i slobodnim zanimanjima Grada Zagreba je u Republici Hrvatskoj za 2019. iznosio 16,1 %.

U posljednjih osam godina broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama Grada Zagreba je smanjen za 20,8 % ili za 7.770 osoba.

U strukturi zaposlenih u obrtu u 2019. je najveći broj zaposlenih bio u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (17 %), potom u prerađivačkoj industriji (12,2 %), zatim u ostalim uslužnim djelatnostima (12 %) te u trgovini na veliko i na malo, popravku motornih vozila i motocikala (11 %).

5.2. Nezaposlenost

U Gradu Zagrebu je u 2011. bilo 41.368 nezaposlenih, a 2019. ih je registrirano 17.050. Nezaposlenost u Republici Hrvatskoj, pa tako i u Gradu Zagrebu, raste sve do 2014., nakon čega dolazi do smanjenja broja nezaposlenih. Ukupno gledano, u Gradu Zagrebu nezaposlenost je rasla od 2011. do 2014., nakon čega nezaposlenost u Gradu Zagrebu počinje padati, da bi u 2019. broj nezaposlenih bio 17.050, što je smanjenje u odnosu na 2014. za 31.193 osoba ili 64,6 %. Na razini Republike Hrvatske nezaposlenost je također smanjena u odnosu na negativni niz prethodnih godina i to za 61,3 % od 2014.

Smanjenje stope nezaposlenosti prvenstveno je rezultat pada broja nezaposlenih pa je nastavljen pozitivan trend u kretanju pokazatelja nezaposlenosti. Tako je stopa registrirane nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj u 2014. s 22,2 % smanjena na 9,1 % u 2019., a u Gradu Zagrebu u istom razdoblju s 11,2 % na 3,7 %.

Tablica 13. Kretanje nezaposlenosti u Gradu Zagrebu i RH 2011. – 2019. – stanje 31. ožujka

Godine	Grad Zagreb	Republika Hrvatska	Udio Grada Zagreba u Republici Hrvatskoj	Stopa registrirane nezaposlenosti u Gradu Zagrebu (%)
2011.	41.368	330.130	12,5	9,4
2012.	41.869	339.882	12,3	9,5
2013.	47.055	368.558	12,8	10,8
2014.	48.243	376.866	12,8	11,2
2015.	41.484	319.211	13,0	9,6
2016.	36.008	276.406	13,0	8,2
2017.	28.389	224.068	12,7	6,4
2018.	21.341	177.973	12,0	4,7
2019.	17.050	145.801	11,7	3,7

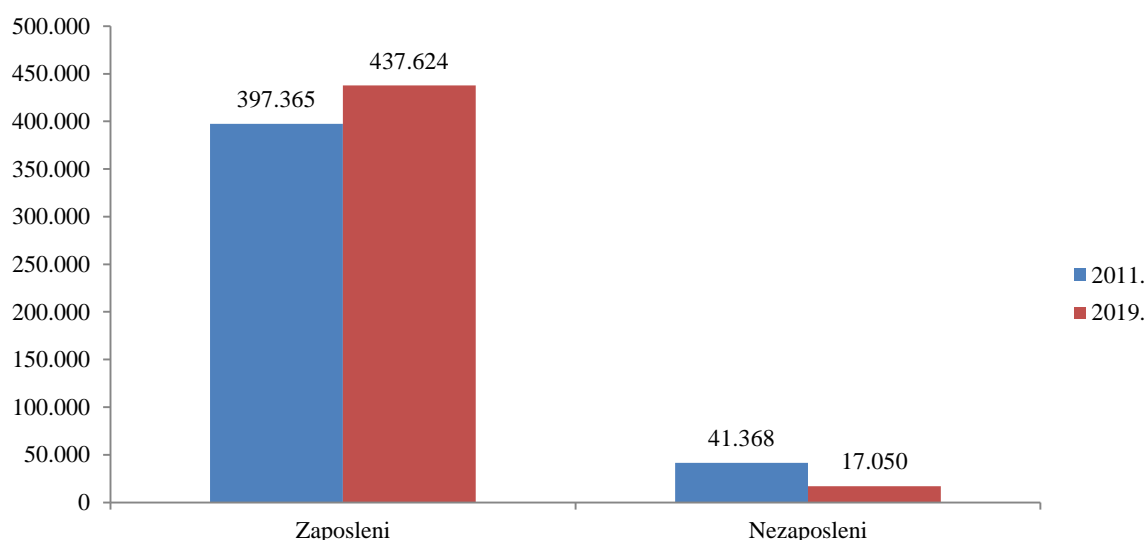
Izvor: Zaposlenost i plaće, pregled po županijama, DZS 2019.

Stopa registrirane nezaposlenosti u 2019. je na državnoj razini iznosila 9,1 %, pri čemu je u osam županija bila niža, a u trinaest viša od prosječne državne razine. (DZS)

Najniže stope nezaposlenosti su zabilježene u Gradu Zagrebu (3,7 %) te u Varaždinskoj (4 %) i Istarskoj županiji (4,6 %), a nižu stopu od prosječne državne su imale Međimurska (5,4 %), Zagrebačka (6,3 %), Krapinsko-zagorska (6,4 %), Primorsko-goranska (6,7 %) i Koprivničko-križevačka (6,8 %). Istodobno, najviše su bile na području Sisačko-moslavačke županije (19,9 %), Virovitičko-podravске (19,5 %) te Osječko-baranjske županije (17,6 %).

U usporedbi s 2018., stopa nezaposlenosti u Gradu Zagrebu je smanjena za 1 %. Također, stopa nezaposlenosti je smanjena u svim županijama, najviše u Bjelovarsko-bilogorskoj za 4,6 %, Vukovarsko-srijemskoj za 4,5 % te u Sisačko-moslavačkoj za 4,4 %.

Promatrajući nezaposlene po dobnim skupinama, u Gradu Zagrebu je u 2019. u dobi od 15 do 29 godina bilo 16,5 % nezaposlenih, od 30 do 44 godina 43,6 % te od 45 do 65 i više godina 39,9 %. Iz ovih podataka je vidljivo da je najveći broj nezaposlenih iz starijih dobnih skupina.

Slika 5. Broj zaposlenih i nezaposlenih u Gradu Zagrebu 2011. i 2019.
– stanje 31. ožujka

Prema razini obrazovanja među nezaposlenima u 2019. se smanjio prosječni broj nezaposlenih u svim obrazovnim skupinama. Apsolutno i relativno ih je najviše sa završenom srednjom školom (51,2 % od ukupno nezaposlenih). Nezaposleni s višom stručnom spremom u Gradu Zagrebu čine 9,6 %, dok je nezaposlenih s visokom stručnom spremom 19,4 %. Analiza prema spolu pokazuje da u strukturi nezaposlenih u 2019., žene čine nešto veći udio (50,7 %).

Tablica 14. Nezaposlene osobe u Gradu Zagrebu prema stupnju obrazovanja 2017. – 2019.

Stupanj obrazovanja	2017.		2018.		2019.	
	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene
Ukupno	28.389	15.441	21.341	11.279	17.050	8.641
Bez škole i nezavršena osnovna škola	1.205	653	1.122	589	964	461
Osnovna škola	4.547	2.331	3.380	1.684	2.396	1.135
Srednja škola za zanimanja do 3. god. i škola za KV i VKV radnike	6.340	2.857	4.798	2.053	3.715	1.469
Srednja škola za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija	8.632	4.978	6.191	3.410	5.019	2.623
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	2.680	1.482	2.004	1.112	1.644	915
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	4.985	3.140	3.846	2.431	3.312	2.038

Izvor: Zaposlenost i nezaposlenost 2019., Godišnja priopćenja, GUSPRG, Odjel za statistiku

Najbolje sredstvo u borbi s nezaposlenošću je stvaranje novih radnih mjesta, što je ostvarivo samo uz gospodarski rast.

6. Vanjskotrgovinska razmjena

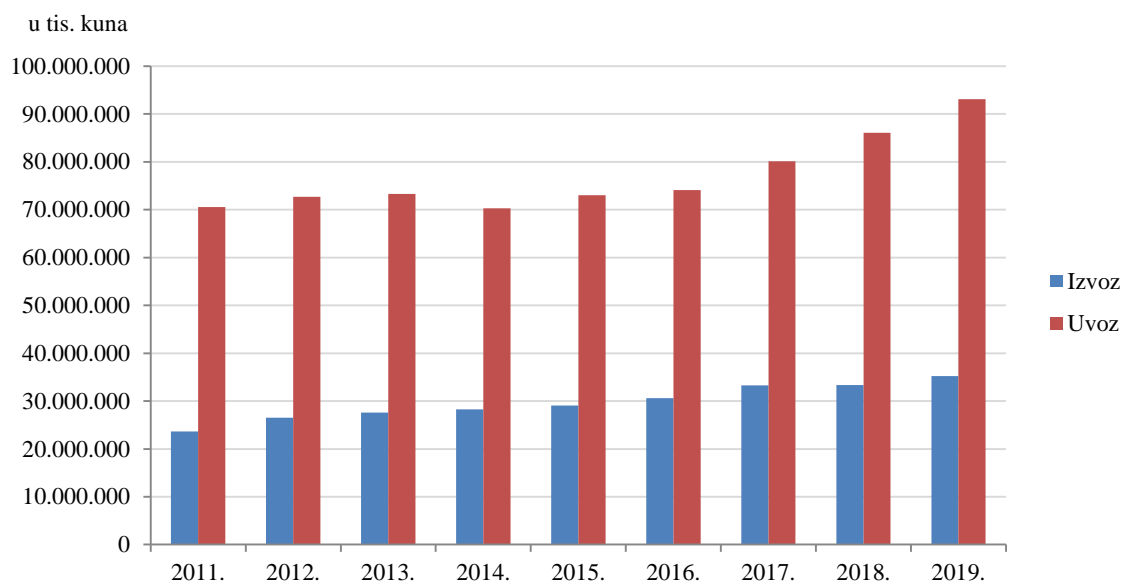
U Gradu Zagrebu od 2011. dolazi do određenog oporavka u robnoj razmjeni. Vrijednost uvoza je od 2011. u odnosu na prethodne porasle te oscilira iz godine u godinu. Tako je 2014. pala za gotovo 5 % u odnosu na prethodnu da bi 2019. dosegla rast od 32,4 % u odnosu na 2014. U razdoblju od 2011. do 2019., robni izvoz je porastao za 32 %.

Tablica 15. Robna razmjena Grada Zagreba s inozemstvom 2011. – 2019.

Godina	Izvoz	Verižni indeksi	
		u tis. HRK	u tis. EUR
2011.	23.673.608	103,9	106,5
2012.	26.499.553	112,0	102,0
2013.	27.578.285	104,1	100,1
2014.	28.297.736	102,6	95,1
2015.	29.099.583	102,8	104,1
2016.	30.636.825	105,3	102,6
2017.	33.283.999	108,6	109,2
2018.	33.381.275	100,3	108,0
2019.	35.210.291	105,5	108,2

Izvor: Priopćenja broj 4.2.3.1. i 4.2.3.2., (2011. – 2019.), Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom, po županijama, DZS, Zagreb

Vrijednošću izvoza u iznosu od 4,7 milijarde eura u 2019. te uvoza od 12,6 milijardi eura, Grad Zagreb zauzima prvo mjesto u vanjskotrgovinskoj razmjeni Hrvatske. U razdoblju 2011. – 2019. izvoz Grada Zagreba izražen u eurima se postupno povećao na 33 %, dok se uvoz povećao za 24,4 %. U promatranome razdoblju (2011. – 2019.), Grad Zagreb ima negativan saldo robne razmjene s inozemstvom.

Slika 6. Vrijednost robnog izvoza i uvoza Grada Zagreba 2011. – 2019. (u tisućama HRK)

Tablica 16. Saldo robne razmjene Grada Zagreba s inozemstvom, pokrivenost uvoza izvozom i deficit robne razmjene 2011. – 2019.

Godina	Izvoz	Uvoz	Saldo	Pokrivenost uvoza izvozom	Deficit robne razmjene
2011.	23.673.608	70.564.672	-46.891.064	33,5	-66,5
2012.	26.499.553	72.708.720	-46.209.167	36,4	-63,6
2013.	27.578.285	73.278.313	-45.700.028	37,6	-62,4
2014.	28.297.736	70.277.714	-41.979.978	40,3	-59,7
2015.	29.099.583	73.014.415	-43.914.832	39,9	-60,1
2016.	30.636.825	74.099.101	-43.462.276	41,3	-58,7
2017.	33.283.999	80.129.738	-46.845.739	41,5	-58,5
2018.	33.381.275	86.104.137	-52.722.862	38,8	-61,2
2019.	35.210.291	93.081.942	-57.871.651	37,8	-62,2
	u tis. EUR			%	
2011.	3.184.872	9.491.920	-6.307.048	33,6	-66,4
2012.	3.525.484	9.672.077	-6.146.593	36,5	-63,5
2013.	3.642.492	9.685.048	-6.042.556	37,6	-62,4
2014.	3.710.121	9.213.000	-5.502.879	40,3	-59,7
2015.	3.822.314	9.589.184	-5.766.870	39,9	-60,1
2016.	4.068.277	9.837.986	-5.769.709	41,4	-58,6
2017.	4.459.352	10.740.534	-6.281.182	41,5	-58,5
2018.	4.498.853	11.604.392	-7.105.539	38,8	-61,2
2019.	4.749.881	12.556.261	-7.806.380	37,8	-62,2

Izvor: Priopćenja broj 4.2.3.1. i 4.2.3.2. (od 2011. – 2019.), Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom, po županijama, DZS, Zagreb

Deficit vanjskotrgovinske razmjene u 2019. je iznosio 57,9 milijardi kuna ili 7,8 milijardi eura. Porast vrijednosti izvoza Grada Zagreba od 2011. – 2019. je doveo do doprinosa vanjskotrgovinskoj razmjeni i porastu vrijednosti BDP-a.

Slika 7. Izvoz, uvoz i saldo robne razmjene Grada Zagreba s inozemstvom 2011. – 2019. (u tisućama HRK)

II. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA U RAZDOBLJU 2011. – 2019.

U ovom dijelu analize se prikazuju financijski rezultati poslovanja poduzetnika Grada Zagreba u razdoblju 2011. – 2019., s naglaskom na 2019. u odnosu na prethodnu godinu, a utemeljeni su na rezultatima obrade godišnjih FINA-inih financijskih izvještaja.

U kratkoj analizi financijskih rezultata se vidi dinamika kretanja osnovnih financijskih pokazatelja (prihodi, rashodi, dobiti, gubitci, investicije, plaća po zaposlenom, broj zaposlenih i dr.) te broja poduzetnika i pokazatelja uspješnosti zagrebačkog gospodarstva te njihova udjela i značaja u ukupnome nacionalnom gospodarstvu.

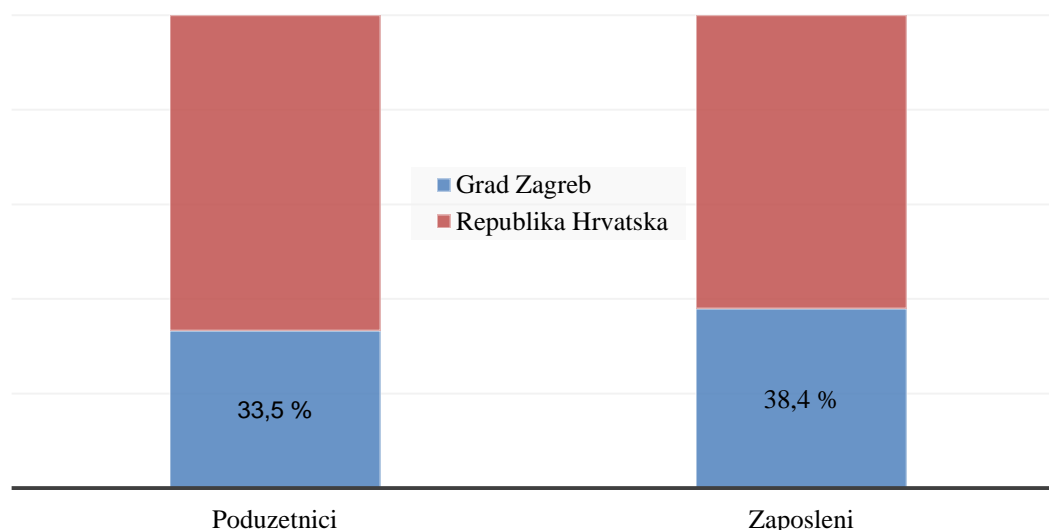
1. Broj poduzetnika i zaposlenih

Prema podacima FINA-e iz obrade godišnjih financijskih izvještaja za 2019., na području Zagreba je bilo obuhvaćeno 45.608 poduzetnika, što znači da ih je na zagrebačkome području najviše, i to 33,5 % od ukupnog broja poduzetnika u Republici Hrvatskoj. Broj ovih zaposlenih poduzetnika je u blagome porastu u odnosu na prethodnu godinu (indeks 109,4) pa je u 2019. iznosio 372.776, a njihov udio u zaposlenima u Republici Hrvatskoj je bio 38,4 %.

Tablica 17. Broj poduzetnika i broj zaposlenih u 2011. i 2019.

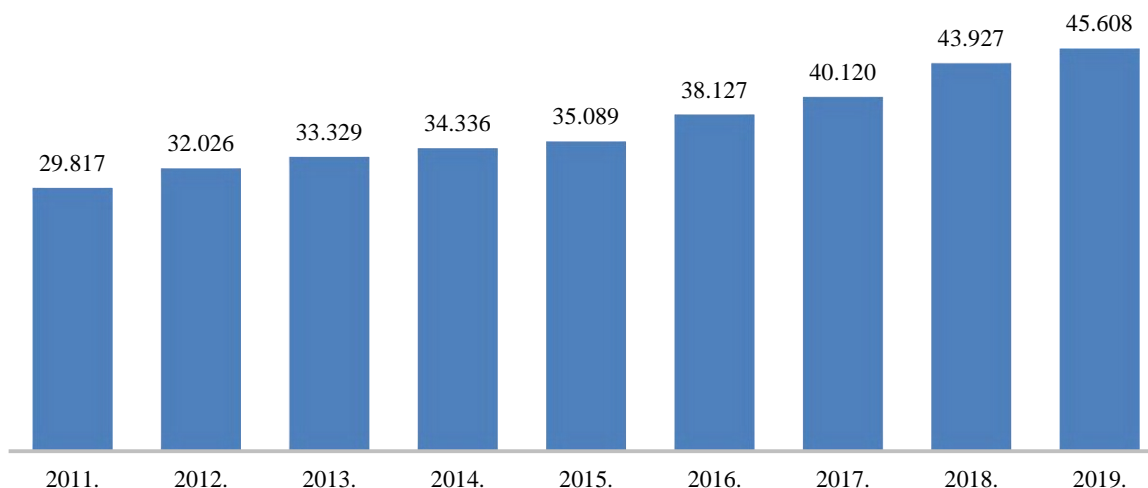
	Broj poduzetnika					Broj zaposlenih				
	2011.	2019.	Indeks 2019./ 2018.	Indeks 2019./ 2011.	Udio u RH 2019.	2011.	2019.	Indeks 2019./ 2018.	Indeks 2019./ 2011.	Udio u RH 2019.
Grad Zagreb	32.144	45.608	103,8	141,9	33,5	339.072	372.776	109,4	109,9	38,4
Ukupn o RH	98.530	136.260	103,9	138,3	100,0	851.386	969.776	106,4	113,9	100,0

Izvor: Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, Osnovni financijski rezultati poduzetnika, 2012. i 2020.

Slika 8. Udio poduzetnika i zaposlenih Grada Zagreba u Republici Hrvatskoj u 2019.

Kako je vidljivo, Grad Zagreb je sjedište trećine svih poduzetnika u RH, a izvan njega i većine županijskih središta je registrirano razmjerno malo poduzetnika čija je poslovna aktivnost zanemariva.

Slika 9. Kretanje broja poduzetnika Grada Zagreba 2011. – 2019.

2. Ukupni prihodi, dobit i gubitak

S aspekta ukupnih prihoda, što je pokazatelj opsega poslovnih aktivnosti, udio Grada Zagreba u ukupnim prihodima hrvatskog gospodarstva 2019. je dosegao 50,2 % i u malome je nominalnom porastu u odnosu na 2018. (indeks 111,9).

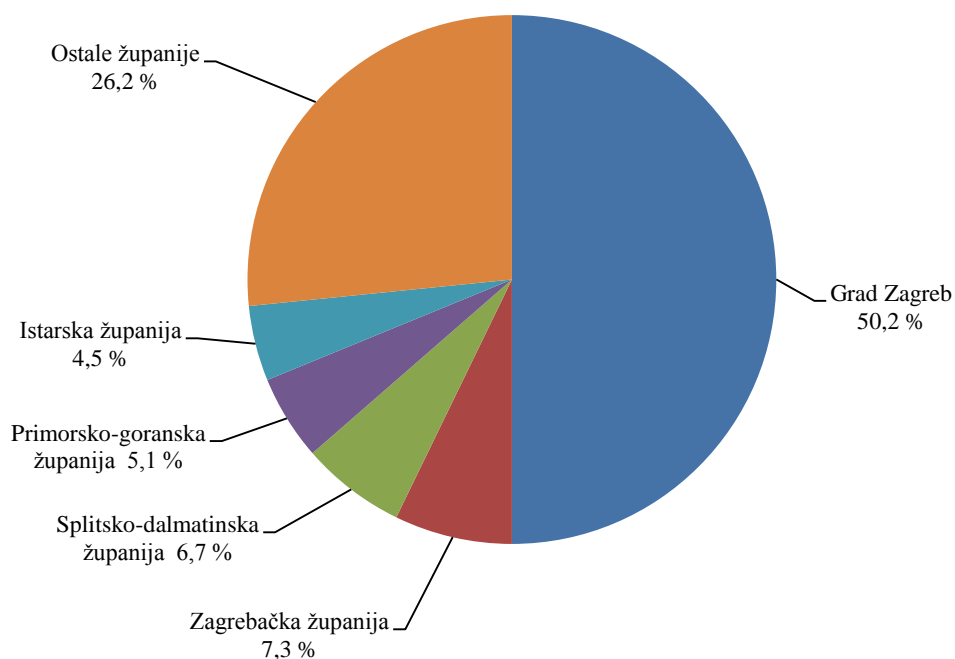
U 2019. u Zagrebu je 67,1 % poduzetnika (30.614) poslovalo s dobiti (na razini Republike Hrvatske 66,8 %), odnosno s gubitkom ih je poslovalo 14.994 ili 33 %. Ostvarena dobit razdoblja poduzetnika u 2019. je bila 26.254 milijuna kuna u Gradu Zagrebu, odnosno 53,7 % u udjelu u ukupnoj dobiti poduzetnika u Hrvatskoj koji su uspješno poslovali, tj. s dobiti.

U 2019. dio poduzetnika u županijama je poslovao s gubitkom. U Gradu Zagrebu je nakon oporezivanja gubitak iznosio 7.744 milijuna kuna ili 44 % udjela Grada Zagreba u ukupnim gubicima razdoblja poduzetnika Republike Hrvatske.

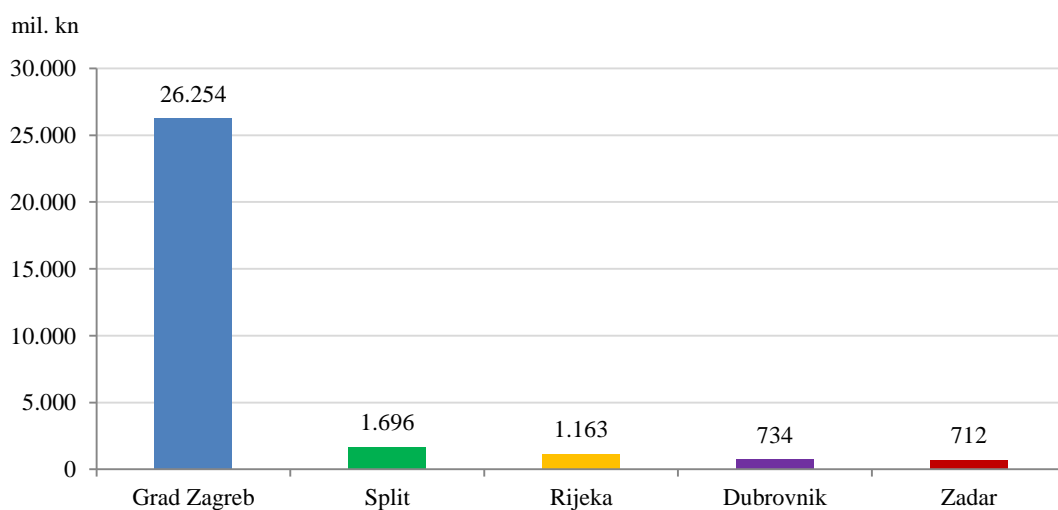
Tablica 18. Ukupan приход, dobit i gubitak nakon oporezivanja za 2011., 2018. i 2019.

	Ukupni приход			Indeks 2019./2018.	Udio u RH 2011.	Udio u RH 2019.
	2011.	2018.	2019.			
Grad Zagreb	329.321	357.491	399.899	111,9	53,0	50,2
Ukupno RH	624.807	721.119	796.126	110,4	100,0	100,0
Dobit razdoblja						
Grad Zagreb	16.502	24.185	26.254	108,6	50,1	53,7
Ukupno RH	32.911	46.166	48.872	105,9	100,0	100,0
Gubitak razdoblja						
Grad Zagreb	10.655	5.861	7.744	132,1	41,4	44,0
Ukupno RH	25.731	15.094	17.591	116,5	100,0	100,0
Neto financijski rezultat 2019.						
	Broj			Udio u RH		
Grad Zagreb	18.510			59,2		
Ukupno RH	31.281			100,0		

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2020.

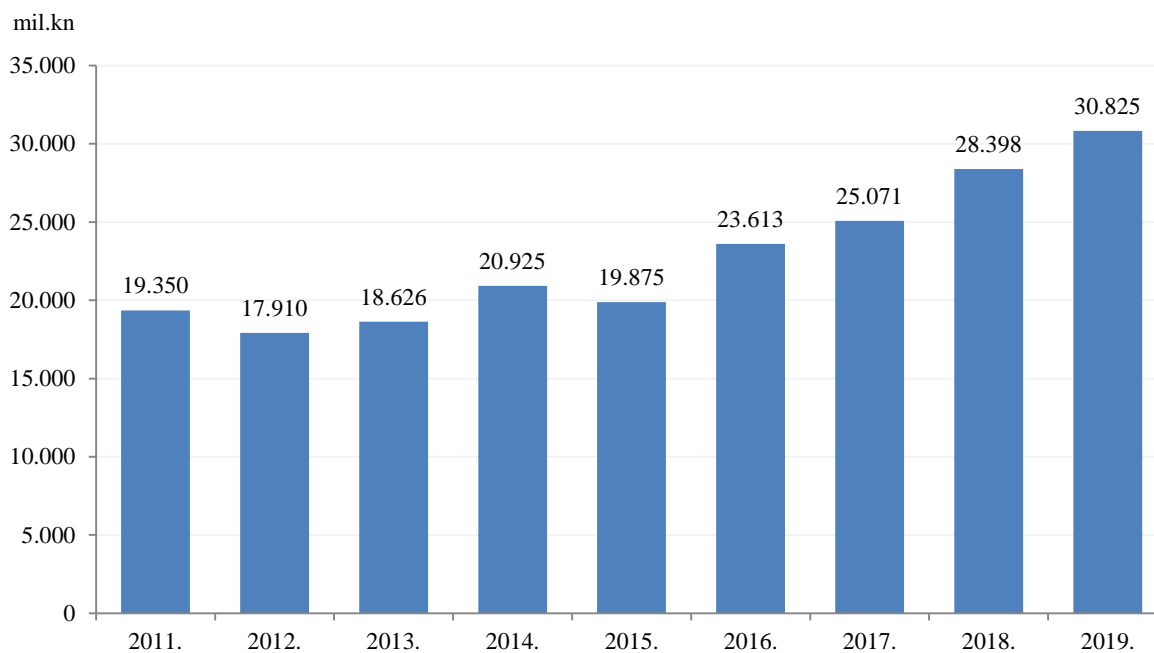

Slika 10. Ukupan prihod hrvatskih poduzetnika, županijski udjeli, 2019.

Slika 11. Rang-lista od pet gradova, županijskih središta po kriteriju dobiti nakon oporezivanja u 2019.

Neto financijski rezultat (dobit razdoblja – gubitak razdoblja) Grada Zagreba u 2019. iznosio je 18.510 milijuna kuna, odnosno 59,2 % od iskazanog ukupnog neto financijskog rezultata Republike Hrvatske.

Slika 12. Dobit prije oporezivanja poduzetnika Grada Zagreba, 2011. – 2019.

Udio poduzetnika Grada Zagreba koji su poslovali s dobiti povećan je u odnosu na prethodnu godinu za 7,1 %, a udio poduzetnika gubitaka u 2019. je veći za 19,2 %.

3. Troškovi za osoblje i prosječne plaće

Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u Grada Zagreba je u 2019. iznosila 6.661 kuna i veća je za 1,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Uz Grad Zagreb u kojem je prosječna neto plaća po zaposlenome kod poduzetnika 14,6 % veća od prosjeka Republike Hrvatske (5.815 kn), u gotovo svim županijama plaće zaostaju u odnosu na republički prosjek, a izuzetak su Istarska s 2 % i Zagrebačka županija s 1,9 % višom neto plaćom od prosjeka u Republici Hrvatskoj.

U ukupnim rashodima poduzetnika, troškovi za osoblje čine znatnu stavku, a čine ih uglavnom plaće i naknade materijalnih prava radnika.

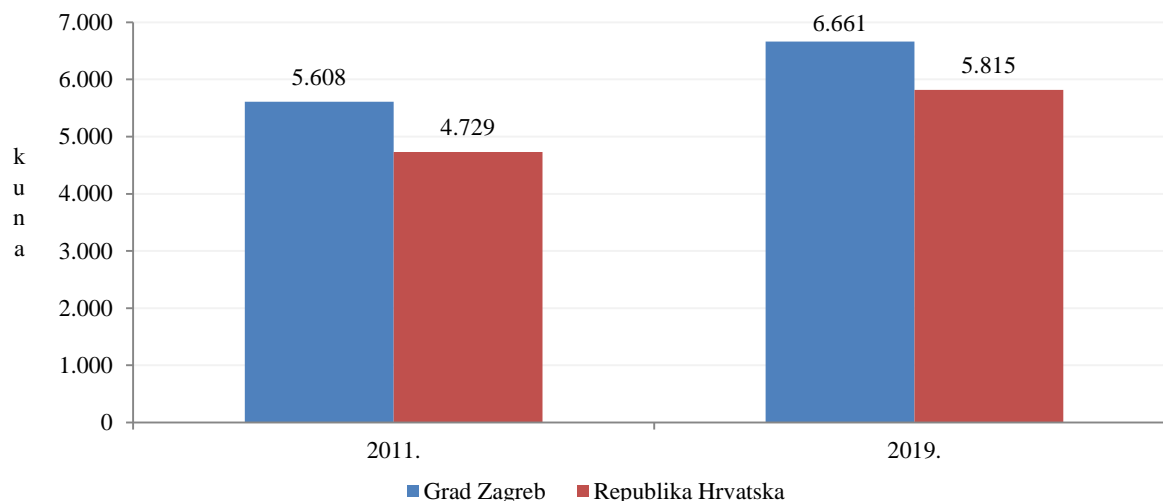
Za troškove osoblja tijekom 2019. u Gradu Zagrebu je izdvojeno 47.884 mil. pa su ukupni troškovi za osoblje rasli na razini godišnjeg prosjeka 2019./2018. (Indeks 110,3).

Tablica 19. Prosječne neto plaće i troškovi za osoblje, usporedba Grada Zagreba i Republike Hrvatske

Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom (u kn)						
	2011.	2019.	Indeks 2019./2018.	Indeks 2019./2011.	2011. RH =100	2019. RH =100
Grad Zagreb	5.608	6.661	101,6	118,8	18,6	14,6
Ukupno RH	4.729	5.815	104,2	123,0	100,0	100,0

Troškovi za osoblje (u mil. kn)			
	2019.	Indeks 2019./2018.	Udio troškova osoblja u rashodima (u %)
Grad Zagreb	47.884	110,3	12,7
Ukupno RH	106.362	110,0	14,1

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2020.

Slika 13. Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom u Gradu Zagrebu i RH 2011. i 2019.

Troškovi za osoblje u Zagrebu čine stavku od oko 12,7 % u ukupnim rashodima, a u 2019. na razini Republike Hrvatske prosječno su iznosili su 14,1 %. Prema tome, kretanje plaća potvrđuje da su poduzetnički troškovi relativno neosjetljivi na porast ukupnih prihoda, a sustav obračuna poreza i doprinosa treba mijenjati radi poticanja ukupne potrošnje, ali i motiviranja radnika na povećanje kvalitete i produktivnosti rada.

4. Investicije i drugi relevantni pokazatelji poduzetnika

Prema podacima FINA-e u novu dugotrajnu imovinu zagrebački su poduzetnici u 2019. uložili 14.281 milijun kuna, odnosno 25,5 % više nego u 2018., a ostvarili su 51,9 % ukupnih poduzetničkih investicija na državnoj razini.

Tablica 20. Ulaganja u dugotrajnu imovinu 2011. i 2019. - u mil. kn, struktura u %

	Investicije u novu dugotrajnu imovinu					
	2011.	2019.	Indeks 2019./2018.	Indeks 2019./2011.	Udio u RH 2011.	Udio u RH 2019.
Grad Zagreb	16.414	14.281	125,5	87,0	49,8	51,9
Ukupno RH	32.989	27.529	117,2	83,4	100,0	100,0

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2020.

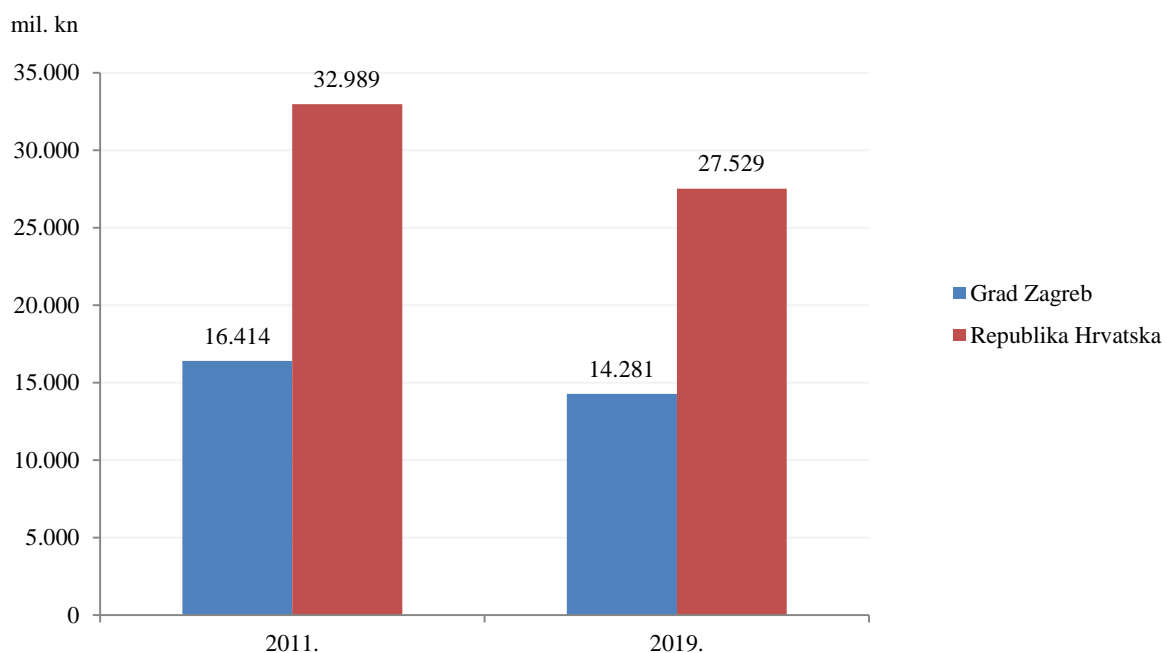
U 2019. investicije Grada Zagreba su veće od onih u ostalim županijama, premda je svega 9,8 %, odnosno 4.457 zagrebačkih poduzetnika investiralo u dugotrajnu imovinu, dok je 9,6 % poduzetnika investiralo u novu dugotrajnu imovinu na razini Republike Hrvatske, odnosno njih 13.067.

Tablica 21. Struktura investicija u novu dugotrajnu imovinu u 2019., prema veličini poduzetnika, Grad Zagreb

		Ukupno	Mikro	Mali	Srednje veliki	Veliki
Investitori	broj	4.457	2.991	1.095	258	113
	struktura u %	100,0	67,1	24,6	5,8	2,5
Investicije	vrijednost u tis. kn	14.208.616	1.104.660	914.519	1.625.735	10.635.702
	struktura u %	100,0	7,7	6,4	11,4	74,5

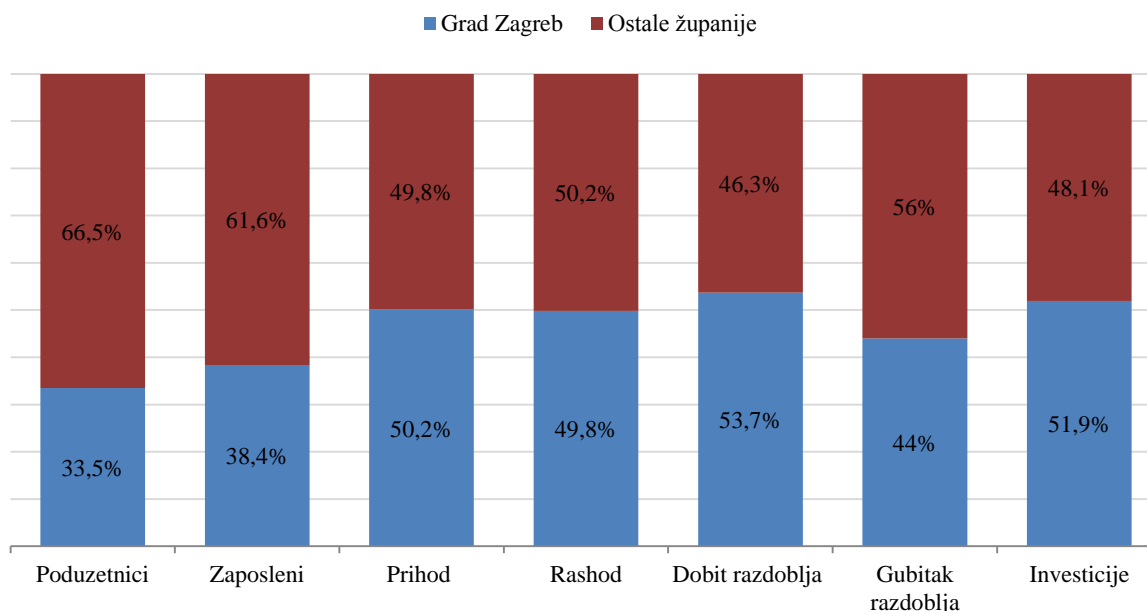
Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2020.

Analizira li se struktura investicija prema veličini poduzetnika, proizlazi da su veliki investitori, a kojih je svega 2,5 % (113), ostvarili čak 74,5 % ukupne vrijednosti investicija u prošloj godini. Na srednje se odnosilo 11,4 %, dok je udio investicija malih poduzetnika bio 6,4 %, a mikropoduzetnika 7,7 %.

Slika 14. Investicije poduzetnika Grada Zagreba i Republike Hrvatske dugotrajnu imovinu, 2011. i 2019.

Relativni značaj gospodarstva Zagreba u Republici Hrvatskoj prema osnovnim gospodarskim pokazateljima je izuzetno važan u odnosu na druge županije te egzistira kao odnos dominantnoga regionalnog i državnoga gospodarskog središta, bez obzira na spomenuti djelomični utjecaj na financijski obračun prema poduzetnikovu sjedištu.

Slika 15. Izabrani gospodarski pokazatelji Grad Zagreb, 2019., udio u Republici Hrvatskoj

5. Pokazatelji uspješnosti poslovanja

Rezultati poduzetničkog poslovanja također se mogu pratiti s pomoću pokazatelja uspješnosti, učinkovitosti, odnosno efikasnosti poslovanja što se izvode iz godišnjih financijskih izvještaja.

Tablica 22. Pokazatelji financijske stabilnosti i uspješnosti poslovanja svih poduzetnika Grada Zagreba, 2018. i 2019., usporedni pregled s prosjekom u Republike Hrvatske

Naziv pokazatelja	Grad Zagreb		Republika Hrvatska	
	2018.	2019.	2018.	2019.
<i>I. Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti</i>				
1. Koeficijent trenutne likvidnosti	0,20	0,19	0,18	0,19
2. Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,83	0,86	0,75	0,78
3. Koeficijent tekuće likvidnosti	1,07	1,08	1,02	1,05
4. Koeficijent financijske stabilnosti	0,97	0,97	0,99	0,98
<i>II. Pokazatelji zaduženosti</i>				
1. Koeficijent zaduženosti	0,53	0,55	0,58	0,59
2. Koeficijent vlastitog financiranja	0,47	0,45	0,42	0,41
3. Koeficijent financiranja	1,11	1,24	1,37	1,47
4. Faktor zaduženosti (broj godina)	4,89	5,07	4,56	4,43
5. Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima	68,66	65,21	63,81	61,67
6. Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima	102,93	103,41	100,89	102,35
<i>III. Pokazatelji obrtaja i dana naplate kratkotrajnih potraživanja</i>				
1. Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,59	0,58	0,65	0,65
2. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,96	1,98	1,99	2,01
3. Vrijeme naplate kratkotrajnih potraživanja, u danima		81,27		73,88
4. Vrijeme naplate potraživanja od kupaca, u danima		53,23		50,01
<i>IV. Pokazatelji uspješnosti poslovanja</i>				
1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja, u %	106,73	106,12	105,62	105,24
2. Ekonomičnost redovnog poslovanja, u %	106,89	106,51	105,98	105,90
3. Rentabilnost prometa bruto, u %	6,30	5,77	5,32	4,98
4. Rentabilnost prometa neto, u %	5,13	4,63	4,31	3,93
5. Rentabilnost ukupne imovine bruto, u %	3,70	3,36	3,48	3,26
6. Rentabilnost ukupne imovine neto, u %	3,01	2,70	2,82	2,57
7. Rentabilnost vlastitog kapitala, u %	6,34	6,04	6,69	6,35
<i>V. Pokazatelji po zaposlenom</i>				
1. Ukupni prihodi po zaposlenom, u kunama	1.049.268	1.072.758	790.929	820.938
2. Poslovni prihodi po zaposlenom, u kunama	1.024.969	1.049.449	775.042	806.920
3. Ukupni rashodi po zaposlenom, u kunama	983.124	1.010.881	748.832	780.073
4. Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-) po zaposlenom, u kunama	53.784	49.654	34.080	32.256
5. Imovina po zaposlenom, u kunama	1.787.857	1.842.214	1.208.726	1.253.917
BROJ PODUZETNIKA		45.608		136.260

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, Financijski pokazatelji za sve poduzetnike, 2020.

Ovdje su izdvojeni osnovni pokazatelji uspješnosti zagrebačkih poduzetnika u 2019. u odnosu na 2018. (financijske stabilnosti, zaduženosti te ekonomičnosti, rentabilnosti i produktivnosti):

- koeficijent tekuće likvidnosti kao odnos kratkoročne imovine prema kratkoročnim obvezama u poduzetništvu u rastu je u odnosu na prethodnu godinu te je iznosio 1,08 u Gradu Zagrebu, u Republici Hrvatskoj je također u rastu i iznosio je 1,05;
- koeficijent financijske stabilnosti (dugotrajna imovina u odnosu na kapital i rezerve + dugoročne obaveze) u Gradu Zagrebu je isti kao i prethodne godine (0,97), dok je u Republici Hrvatskoj u padu i iznosi 0,98;
- koeficijent zaduženosti poduzetnika je veći u odnosu na prethodnu godinu i u Gradu Zagrebu (0,55) i u Republici Hrvatskoj (0,59);
- koeficijent vlastitog financiranja je manji nego u 2018. i u Gradu Zagrebu (0,45) i u Republici Hrvatskoj (0,41);
- faktor zaduženosti u godinama agregiran na razini poduzetnika Grada Zagreba iznosio je 5,07 godina (Republika Hrvatska 4,43);
- stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima sredstava manji je u odnosu na prethodnu godinu kod zagrebačkih poduzetnika i iznosi 65,21 %, a i u Republici Hrvatskoj gdje iznosi 61,67 %;
- dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-) po zaposlenom pokazuje da je u 2019. u Gradu Zagrebu ostvareno 49.654 kuna po ovom pokazatelju, dok je u Republici Hrvatskoj bio 35 % niži i iznosi 32.256 kn pa pokazuje smanjenje u odnosu na prethodnu godinu kako za Grad Zagreb tako i za Republiku Hrvatsku;
- ekonomičnost ukupnog poslovanja za Grad Zagreb je iznosila 106,12, što znači da su prihodi u gospodarstvu bili veći od rashoda, a prosjek na nacionalnoj razini je bio podjednak i iznosio je 105,24;
- rentabilnost vlastitog kapitala u postotku pokazuje smanjenje u odnosu na prethodnu godinu, a u Gradu Zagrebu je iznosio 6,04 %, a 6,35 % u Republici Hrvatskoj.

6. Rang-lista prvih deset poduzetnika Grada Zagreba u 2019.

Analiza poslovnih rezultata poduzetnika Grada Zagreba u 2019. pokazuje da je prema dobiti top deset zagrebačkih poduzetnika ostvarilo prihod od 55.594.685 kuna.

Tablica 23. Top 10 poduzetnika Grada Zagreba prema dobiti u 2019.

Rbr.	Naziv	Broj zaposlenih	Ukupni prihod	Dobit razdoblja	Gubitak razdoblja
1.	Hrvatska elektroprivreda d.o.o	470	10.519.885	1.107.308	0
2.	Pliva Hrvatska d.o.o.	2.229	4.767.503	984.428	0
3.	Hrvatski telekom d.d.	4.085	6.069.828	717.064	0
4.	Ina d.d.	3.789	21.613.303	655.571	0
5.	Hep proizvodnja d.o.o.	1.961	4.238.339	457.170	0
6.	Super sport d.o.o.	941	847.412	432.322	0
7.	Hrvatske autoceste d.o.o.	2.707	2.296.106	398.544	0
8.	Jadranski naftovod d.d.	370	714.325	261.910	0
9.	Zagrebačka pivovara d.o.o.	577	1.122.567	234.067	0
10.	A1 Hrvatska d.o.o. za usluge javnih telekomunikacija	1.907	3.405.417	219.640	0
Ukupno top 10		19.036	55.594.685	5.468.024	0
Ukupno Grad Zagreb po odabranim kriterijima (45.608*)		372.776	399.898.534	26.253.920	7.744.148
Ukupno Republika Hrvatska po odabranim kriterijima (136.260*)		969.776	796.126.335	48.872.344	17.591.012

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2020.

* Broj poduzetnika

Gledajući prvih 10 poduzetnika prema dobiti, a koji su u 2019. imali 5,1 % od ukupnog broja zaposlenih kod poduzetnika Grada Zagreba, odnosno 2 % zaposlenih kod poduzetnika u Republici Hrvatskoj.

Deset prvorangiranih zagrebačkih poduzetnika ostvarilo je 14 % od ukupno ostvarenog prihoda poduzetnika Grada Zagreba, odnosno 7 % ukupnog prihoda poduzetnika Republike Hrvatske.

Gleda li se udio u iskazanoj dobiti razdoblja, 10 prvorangiranih zagrebačkih poduzetnika u 2019. je sudjelovalo s 20,8 % u ukupnoj dobiti razdoblja poduzetnika Grada Zagreba, odnosno s 11,2 % dobiti razdoblja poduzetnika Republike Hrvatske.

Prema iskazanoj neto dobiti, njihov je udio na razini Grada Zagreba 29,5%, odnosno 17,5 % neto dobiti poduzetnika Republike Hrvatske.

Tablica 24. Top 10 poduzetnika Grada Zagreba prema broju zaposlenih u 2019.

Rbr.	Naziv	Broj zaposlenih	Ukupni prihod	Dobit razdoblja	Gubitak razdoblja
1.	Konzum plus d.o.o.	9.362	7.657.406	0	114.841
2.	HP – Hrvatska pošta d.d.	9.281	1.903.205	130.675	0
3.	Hrvatske šume društvo s ograničenom odgovornošću	7.885	2.283.502	47.097	0
4.	HEP – operator distribucijskog sustava d.o.o.	6.535	3.748.390	151.979	0
5.	Zagrebački holding d.o.o.	5.082	2.172.800	82.965	0
6.	HŽ infrastruktura d.o.o.	4.874	1.322.322	467	0
7.	Hrvatski telekom d.d.	4.085	6.069.828	717.064	0
8.	Zagrebački električni tramvaj d.o.o.	3.807	1.186.495	1.067	0
9.	Ina d.d.	3.789	21.613.303	655.571	0
10.	Spar Hrvatska d.o.o.	3.514	4.805.908	0	26.364
Ukupno top 10		58.214	52.763.160	1.786.886	141.205
Ukupno GZ po odabranim kriterijima (45.608*)		372.776	399.898.534	26.253.920	7.744.148
Ukupno RH po odabranim kriterijima (136.260*)		969.776	796.126.335	48.872.344	17.591.012

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2020.

* Broj poduzetnika

U ovih 10 poduzetnika prevladavaju oni koji su poslovali s dobiti, dok su dvojica ostvarila negativan rezultat, tj. gubitak.

7. Financijski rezultati poduzetnika prema djelatnostima

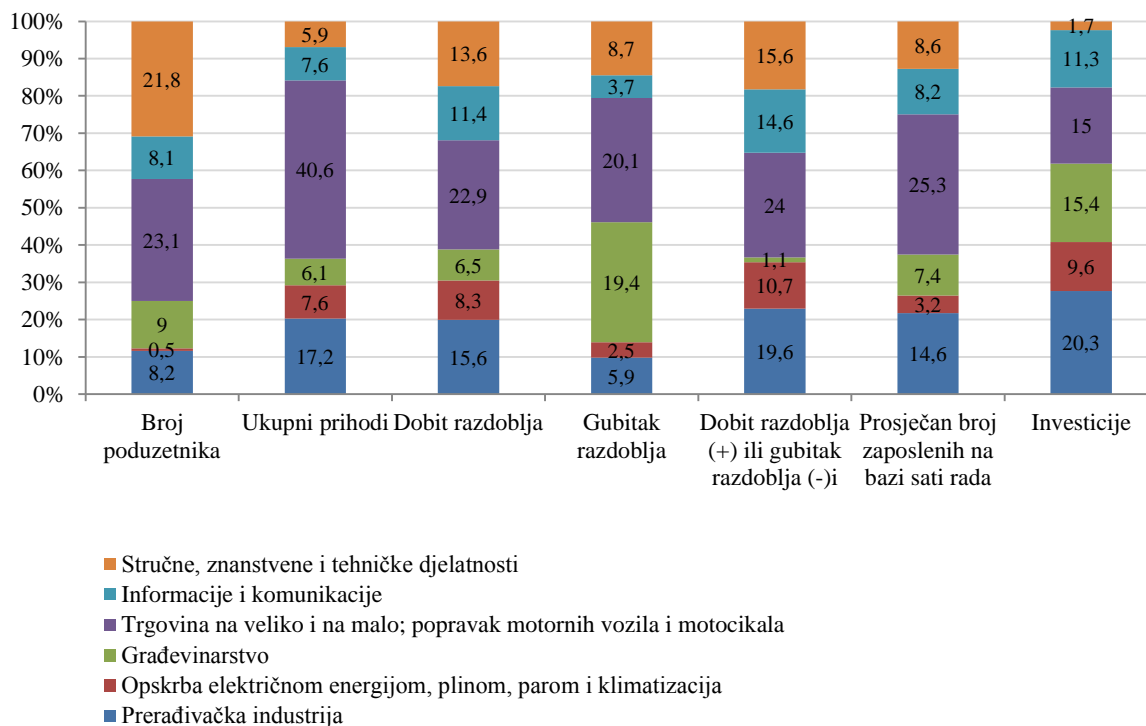
U Gradu Zagrebu posljednjih godina, tako i u 2019., dominiraju poduzetnici u djelatnosti trgovina na veliko i na malo te popravak motornih vozila i motocikla čiji je udio 23,1 %, kao i prema broju zaposlenih (25,3 %) koji čine četvrtinu svih zaposlenih pa se u ovoj djelatnosti ostvaruje se i najveći udio ukupnih prihoda (40,6 %).

Netodobit po pojedinoj djelatnosti također je najveća u trgovini na veliko i malo, popravku motornih vozila i motocikala (24 %), zatim u prerađivačkoj industriji (19,6 %), u stručnim znanstvenim i tehničkim djelatnostima (15,6 %) te u djelatnosti informacija i komunikacija (14,6 %). Investicijska ulaganja u novu dugotrajnu materijalnu imovinu najveća su u prerađivačkoj industriji (20,3 %), građevinarstvu (15,4 %), u trgovini na veliko i malo, popravku motornih vozila i motocikala (15 %) te potom u djelatnosti informacija i komunikacija (11,3 %).

Tablica 25. Udjeli izabranih djelatnosti u poslovanju poduzetnika Grada Zagreba u 2019.

Djelatnosti	Broj poduzetnika			Ukupni prihodi	Dobit razdoblja	Gubitak razdoblja	Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)j	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada	Investicije
	svih	dobitaša	gubitaša						
Prerađivačka industrija	8,2	8,8	7,1	17,2	15,6	5,9	19,6	14,6	20,3
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0,5	0,4	0,9	7,6	8,3	2,5	10,7	3,2	9,6
Građevinarstvo	9,0	8,8	9,6	6,1	6,5	19,4	1,1	7,4	15,4
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	23,1	23,3	22,8	40,6	22,9	20,1	24,0	25,3	15,0
Informacije i komunikacije	8,1	8,8	6,6	7,6	11,4	3,7	14,6	8,2	11,3
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	21,8	23,6	18,2	5,9	13,6	8,7	15,6	8,6	1,7
Ostale djelatnosti	29,3	26,3	34,8	15,0	21,7	39,7	14,4	32,7	26,7
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2020.

Slika 16. Udjeli izabranih djelatnosti u poslovanju poduzetnika Grada Zagreba u 2019.

8. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini

Od 1. siječnja 2016. na snazi je Zakon o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20) s novinom da od poduzetnika traži razvrstavanje, odnosno uvodi novu kategoriju – mikropoduzetnik. Pokazatelji na temelju čega se razvrstavaju kategorije poduzetnika su: iznos ukupne aktive, iznos prihoda, prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

U smislu tog Zakona, poduzetnici se razvrstavaju na mikropoduzetnike, male, srednje i velike:

- *mikropoduzetnici* – aktiva do 2,6 milijuna kn, prihodi do 5,2 milijuna kn, prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 10;
- *mali poduzetnici* – nisu mikropoduzetnici i aktiva im iznosi do 30 milijuna kn, prihodi do 60 milijuna kn, prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 50;
- *srednji poduzetnici* – nisu mali poduzetnici i aktiva im iznosi do 150 milijuna kn, prihodi do 300 milijuna kn, prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 250;
- *veliki* – prelaze pokazatelje za srednje poduzetnike u 2 od 3 kriterija, a neovisno o kriterijima veliki poduzetnici su i banke, štedne banke, stambene štedionice, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje i reosiguranje, leasing društva, investicijska društva, burze i slično.

U sastavljanju financijskog izvještaja, mikropoduzetnici, mali i srednji primjenjuju hrvatske, a veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa međunarodne standarde financijskog izvještavanja.

Promatrajući veličinu poduzetnika na razini Republike Hrvatske, udio mikropoduzetnika u ukupnome broju poduzetnika u 2019. je iznosio 89,8 %, malih 8,8 %, srednje velikih 1,1 % i velikih 0,3 %. U Gradu Zagrebu je 89,6 % je mikropoduzetnika, malih je kao i na razini Hrvatske 8,8 %, srednjih je 1,2 %, dok je velikih, njih 167, svega 0,4 %.

Glede dinamike kretanja broja poduzetnika u 2019., broj mikropoduzetnika te broj srednje velikih poduzetnika je nešto manji, broj malih poduzetnika je veći, a broj velikih je ostao isti kao i u prethodnoj godini. Broj zaposlenih, u odnosu na 2018. je za sve veličine poduzetnika je u porastu, mikropoduzetnici bilježe porast od 36,5 %, mali 3,1 %, srednje veliki 3,5 % i veliki 1,6 %. Mikropoduzetnici, mali i srednje veliki zapošljavaju 236.462 osobe, odnosno 63,4 % zaposlenih.

Tablica 26. Struktura poduzetnika prema veličini 2011. – 2019.

Godina	Struktura u %				
	Ukupno	mikro	mali	srednji	veliki
2011.	100,0	...	98,0	1,5	0,5
2012.	100,0	...	98,1	1,4	0,5
2013.	100,0	...	98,2	1,3	0,5
2014.	100,0	89,0	9,2	1,4	0,4
2015.	100,0	88,7	9,5	1,4	0,4
2016.	100,0	89,5	8,8	1,3	0,4
2017.	100,0	89,4	8,9	1,3	0,4
2018.	100,0	89,7	8,6	1,3	0,4
2019.	100,0	89,6	8,8	1,2	0,4

Izvor: FINA, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini, 2020.

Ukupni prihodi mikropoduzetnika najviše su rasli i povećali se za 80,7 % u odnosu na 2018., također i za male poduzetnike su rasli (indeks 110,3), a isto tako i za srednje velika (indeks 105,6) i velike (indeks 104,7).

Tablica 27. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini u Gradu Zagrebu za 2019.

Opis	iznosi u tisućama kuna							
	Mikro		Mali		Srednje veliki		Veliki	
	2019.	Indeks 2019./2018.	2019.	Indeks 2019./2018.	2019.	Indeks 2019./2018.	2019.	Indeks 2019./2018.
Ukupni prihodi	50.783.418	180,7	73.412.299	110,3	74.588.116	105,6	201.114.700	104,7
Ukupni rashodi	50.476.560	184,2	68.497.886	110,1	69.464.817	105,8	188.393.009	104,9
Dobit prije oporezivanja	5.239.730	161,0	6.334.481	107,0	5.647.179	99,7	13.603.788	100,3
Gubitak prije oporezivanja	4.932.872	193,4	1.420.068	88,1	523.880	80,5	882.097	84,2
Porez na dobit	693.885	174,0	960.521	104,2	790.753	113,4	2.111.331	96,3
Dobit razdoblja	4.525.514	158,6	5.360.495	107,3	4.860.358	97,8	11.507.553	101,3
Gubitak razdoblja	4.912.540	192,7	1.406.602	87,4	527.812	80,5	897.193	85,7
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	-387.026	-	3.953.893	116,7	4.332.546	100,4	10.610.360	102,9

Izvor: FINA, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini, 2020.

Dobit razdoblja bila je manja kod srednje velikih poduzetnika, dok je za ostale kategorije rasla.

Tablica 28. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2019.

Naziv	struktura u %				
	Ukupno	Mikro	Mali	Srednje veliki	Veliki
Ukupni prihodi	100,0	12,7	18,4	18,7	50,2
Ukupni rashodi	100,0	13,4	18,2	18,4	50,0
Dobit prije oporezivanja	100,0	17,0	20,5	18,3	44,2
Gubitak prije oporezivanja	100,0	63,6	18,3	6,8	11,3
Porez na dobit	100,0	15,2	21,1	17,4	46,3
Dobit razdoblja	100,0	17,2	20,4	18,6	43,8
Gubitak razdoblja	100,0	63,4	18,2	6,8	11,6
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	100,0	-2,1	21,4	23,4	57,3

Izvor: FINA, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini, 2020.

ZAKLJUČAK

U ovoj se analizi daje uvid u kretanje makroekonomskih i financijskih pokazatelja u Gradu Zagrebu u 2019. u usporedbi s prethodnim godinama.

Iz analize je razvidno da je u 2019. na području Grada Zagreba 45.608 poduzetnika zapošljavalo 372.776 radnika i da su ostvarili 399 milijardi kuna ukupnog prihoda. Dobit razdoblja je iznosila 26 milijardi, dok je gubitak razdoblja iznosio 7,7 milijardi kuna. Tako je konačni financijski rezultat ili netodobit ostvarena u iznosu od 18,5 milijardi kuna, najviše od svih županija.

Ostvarenu ukupni prihodi poduzetnika povećani u 2019. povećani za 11,9 %, a iskazana dobit je veća? za 8,6 % u odnosu na prethodnu godinu.

Poduzetnici Grada Zagreba u 2019. su investirali 14.280 milijuna kuna ili 52 % vrijednosti investicija svih poduzetnika Republike Hrvatske, s udjelom od 34 % u broju poduzetnika – investitora.

Prosječna mjesečna netoplaća po zaposlenom je kod poduzetnika u Gradu Zagrebu bila 14,5 % iznad prosjeka Republike Hrvatske.

Usporedni pokazatelji s drugim županijama i gradovima potvrđuju da poduzetnici Grada Zagreba po većini ostvarenih rezultata prednjače. Njihova važnost u ostvarenju ukupnih prihoda i rashoda, zatim u dobiti, a osobito u neto financijskom rezultatu, dominantna je u nacionalnim okvirima. U ostvarenim financijskim rezultatima najvažnija je uloga velikih poduzetnika, iako čine svega 0,4 % ukupnog broja zagrebačkih poduzetnika. Glavnina poduzetnika u privatnom je sektoru (99,5 %), a u strukturi djelatnosti prema ostvarenom ukupnom prihodu, najveći udio je bio trgovine na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala, zatim prerađivačke industrije te djelatnost informacije i komunikacije. Isti poredak djelatnosti je i u ostvarenoj netodobiti.

Prema veličini, u Gradu Zagrebu je najveći udio mikropoduzetnika i malih poduzetnika kojih je čak 98,4 %, a u ostvarenim investicijama pretežit je udio velikih poduzetnika (74,5 %), kao i u strukturi dobiti i neto financijskom rezultatu.

PRILOG

Tablica 1. Pregled osnovnih financijski pokazatelja poslovanja poduzetnika Grada Zagreba u 2018. i 2019.

Tablica 2. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima u Gradu Zagrebu u 2018. i 2019.

Tablica 3. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2018. i 2019.

Tablica 4. Izdatci za istraživanje i razvoj te investicije u novu dugotrajnu materijalnu imovinu u Gradu Zagrebu 2019., prema veličini – usporedba s Republikom Hrvatskom

Tablica 5. Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema obliku vlasništva u 2018. i 2019.

Tablica 1. Pregled osnovnih financijskih pokazatelja poslovanja poduzetnika Grada Zagreba u 2018. i 2019.

u tisućama kuna, prosječne plaće u kunama

Opis	Ukupno svi poduzetnici		
	2018.	2019.	Indeks
Broj poduzetnika		45.608	-
Broj dobitaša	28.583	30.614	107,1
Broj gubitaša	12.584	14.994	119,2
Broj zaposlenih	340.705	372.776	109,4
Ukupni prihodi	357.490.764	399.898.534	111,9
Ukupni rashodi	334.955.330	376.832.272	112,5
Dobit prije oporezivanja	28.398.130	30.825.179	108,5
Gubitak prije oporezivanja	5.862.696	7.758.917	132,3
Porez na dobit	4.210.978	4.556.489	108,2
Dobit razdoblja	24.185.298	26.253.920	108,6
Gubitak razdoblja	5.860.842	7.744.148	132,1
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	18.324.456	18.509.772	101,0
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	6.555	6.661	101,6
Broj izvoznika	8.074	8.705	107,8
Broj uvoznika	6.970	7.772	111,5
Izvoz	54.855.153	59.108.903	107,8
Uvoz	76.811.711	82.686.933	107,6
Trgovinski saldo	-21.956.558	-23.578.031	107,4
Broj investitora	4.300	4.457	103,7
Broj poduzetnika bez investicija	36.867	41.151	111,6
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	11.378.199	14.280.616	125,5

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020.

Tablica 2. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima u Gradu Zagrebu u 2018. i 2019.

u tisućama kuna

Djelatnost	Broj poduzetnika	Ukupni prihodi			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja			Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)		
		2018	2019	Indeks	2018	2019	Indeks	2018	2019	Indeks	2018	2019	Indeks
0 Subjekti bez djelatnosti	123	94.697	96.712	102,1	48.218	45.934	95,3	1.106	954	86,3	47.112	44.980	95,5
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	372	3.328.322	3.527.182	106,0	97.330	102.577	105,4	25.034	34.022	135,9	72.296	68.555	94,8
B Rudarstvo i vađenje	28	2.197.520	2.117.372	96,4	154.640	54.336	35,1	14.263	154.412	>>100	140.377	-100.076	-
C Prerađivačka industrija	3.758	63.880.698	68.962.537	108,0	3.955.993	4.088.532	103,4	626.142	457.000	73,0	3.329.851	3.631.531	109,1
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	240	28.660.048	30.237.237	105,5	1.691.093	2.178.167	128,8	135.988	194.986	143,4	1.555.105	1.983.181	127,5
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	110	2.807.671	2.918.697	104,0	408.347	360.277	88,2	114.834	45.480	39,6	293.513	314.797	107,3
F Građevinarstvo	4.127	21.561.583	24.204.948	112,3	2.350.563	1.710.174	72,8	1.079.428	1.499.184	138,9	1.271.135	210.990	16,6
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	10.552	138.512.096	162.438.302	117,3	5.200.290	6.008.441	115,5	811.903	1.559.973	192,1	4.388.387	4.448.468	101,4
H Prijevoz i skladištenje	1.856	14.690.103	15.522.999	105,7	791.405	852.588	107,7	368.929	334.560	90,7	422.477	518.028	122,6
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	3.081	5.869.257	6.597.936	112,4	544.857	586.869	107,7	368.931	272.521	73,9	175.925	314.348	178,7
J Informacije i komunikacije	3.672	28.783.451	30.562.738	106,2	2.972.984	2.985.149	100,4	187.567	285.631	152,3	2.785.417	2.699.519	96,9
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	258	4.567.278	5.218.290	114,3	1.051.003	922.595	87,8	54.893	1.128.714	>>100	996.110	-206.120	-
L Poslovanje nekretninama	1.883	7.400.636	7.901.529	106,8	928.195	1.258.103	135,5	798.583	694.621	87,0	129.612	563.483	434,7
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	9.947	20.960.519	23.408.695	111,7	2.803.524	3.568.692	127,3	617.666	673.474	109,0	2.185.858	2.895.218	132,5
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.091	6.425.422	7.248.453	112,8	304.654	406.179	133,3	211.321	150.618	71,3	93.333	255.560	273,8
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	21	59.314	54.207	91,4	4.555	4.234	92,9	208	2.610	>>100	4.347	1.623	37,3
P Obrazovanje	637	724.754	796.503	109,9	49.248	65.149	132,3	7.657	10.919	142,6	41.591	54.230	130,4
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	637	1.710.954	2.062.976	120,6	110.382	132.190	119,8	16.830	20.652	122,7	93.553	111.537	119,2
R Umjetnost, zabava i rekreacija	637	3.211.674	3.844.998	119,7	580.634	801.292	138,0	392.078	145.811	37,2	188.556	655.481	347,6
S Ostale uslužne djelatnosti	1.578	2.044.766	2.176.222	106,4	137.382	122.444	89,1	27.481	78.004	283,8	109.901	44.440	40,4
Z Ukupno sve djelatnosti	45.608	357.490.764	399.898.534	111,9	24.185.298	26.253.920	108,6	5.860.842	7.744.148	132,1	18.324.456	18.509.772	101,0

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020.

Tablica 3. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2018. i 2019.

u tisućama kuna, prosječne plaće u kunama

Opis	Mikro			Mali			Srednje veliki			Veliki		
	2018.	2019.	Indeks	2018.	2019.	Indeks	2018.	2019.	Indeks	2018.	2019.	Indeks
Broj poduzetnika		40.877	-		3.997	-		567	-		167	-
Broj dobitaša	24.356	26.429	108,5	3.571	3.531	98,9	515	511	99,2	141	143	101,4
Broj gubitaša	12.142	14.448	119,0	366	466	127,3	51	56	109,8	25	24	96,0
Broj zaposlenih	69.419	94.773	136,5	72.787	75.034	103,1	64.389	66.655	103,5	134.110	136.314	101,6
Ukupni prihodi	28.109.641	50.783.418	180,7	66.544.596	73.412.299	110,3	70.661.549	74.588.116	105,6	192.174.978	201.114.700	104,7
Ukupni rashodi	27.405.800	50.476.560	184,2	62.235.734	68.497.886	110,1	65.647.783	69.464.817	105,8	179.666.013	188.393.009	104,9
Dobit prije oporezivanja	3.254.908	5.239.730	161,0	5.921.488	6.334.481	107,0	5.664.849	5.647.179	99,7	13.556.884	13.603.788	100,3
Gubitak prije oporezivanja	2.551.067	4.932.872	193,4	1.612.626	1.420.068	88,1	651.083	523.880	80,5	1.047.919	882.097	84,2
Porez na dobit	398.735	693.885	174,0	921.950	960.521	104,2	697.533	790.753	113,4	2.192.760	2.111.331	96,3
Dobit razdoblja	2.853.870	4.525.514	158,6	4.996.221	5.360.495	107,3	4.971.942	4.860.358	97,8	11.363.265	11.507.553	101,3
Gubitak razdoblja	2.548.764	4.912.540	192,7	1.609.310	1.406.602	87,4	655.709	527.812	80,5	1.047.059	897.193	85,7
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	305.106	-387.026	-	3.386.912	3.953.893	116,7	4.316.233	4.332.546	100,4	10.316.206	10.610.360	102,9
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	4.142	4.384	105,8	6.196	6.580	106,2	6.980	7.148	102,4	7.795	8.050	103,3
Broj izvoznika	5.564	6.167	110,8	1.994	2.028	101,7	390	383	98,2	126	127	100,8
Broj uvoznika	4.918	5.669	115,3	1.639	1.691	103,2	301	299	99,3	112	113	100,9
Izvoz	3.078.864	4.702.822	152,7	11.036.770	12.527.342	113,5	11.674.384	11.905.930	102,0	29.065.134	29.972.808	103,1
Uvoz	2.361.502	4.571.282	193,6	10.334.952	11.914.393	115,3	14.245.810	14.951.172	105,0	49.869.447	51.250.087	102,8
Trgovinski saldo	717.362	131.539	18,3	701.819	612.949	87,3	-2.571.426	-3.045.241	118,4	-20.804.313	-21.277.278	102,3
Broj investitora	2.838	2.991	105,4	1.085	1.095	100,9	265	258	97,4	112	113	100,9
Broj poduzetnika bez investicija	33.660	37.886	112,6	2.852	2.902	101,8	301	309	102,7	54	54	100,0
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	613.278	1.104.660	180,1	777.511	914.519	117,6	1.272.321	1.625.735	127,8	8.715.088	10.635.702	122,0

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020.

Tablica 4. Izdatci za istraživanje i razvoj te investicije u novu dugotrajnu materijalnu imovinu u Gradu Zagrebu 2019., prema veličini usporedba s Republikom Hrvatskom u kunama

Veličina	Ukupno Hrvatska			Grad Zagreb		
	Broj	Izdaci za razvoj	Investicije	Broj	Izdaci za razvoj	Investicije
Mikropoduzetnici	122.403	315.981.203	2.640.649.910	40.877	212.666.353	1.104.659.722
Mali poduzetnici	11.962	228.279.455	3.526.441.620	3.997	132.223.475	914.519.277
Srednje veliki poduzetnici	1.525	216.429.538	5.030.963.182	567	93.378.681	1.625.734.869
Veliki poduzetnici	370	692.846.925	16.330.767.225	167	147.355.611	10.635.701.898
Ukupno svi poduzetnici	136.260	1.453.537.121	27.528.821.937	45.608	585.624.120	14.280.615.766

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020.

Tablica 5. Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema obliku vlasništva za 2018. i 2019.

u tisućama kuna, prosječne plaće u kunama

Opis	Državno			Privatno			Zadružno			Mješovito		
	2018.	2019.	Indeks	2018.	2019.	Indeks	2018.	2019.	Indeks	2018.	2019.	Indeks
Broj poduzetnika		121	-		45.367	-		38	-		82	-
Broj dobitaša	87	84	96,6	28.412	30.447	107,2	25	25	100,0	59	58	98,3
Broj gubitaša	31	37	119,4	12.522	14.920	119,2	10	13	130,0	21	24	114,3
Broj zaposlenih	66.053	67.080	101,6	251.965	283.107	112,4	18	32	177,8	22.669	22.557	99,5
Ukupni prihodi	45.115.102	46.413.979	102,9	271.231.287	312.820.874	115,3	30.250	21.343	70,6	41.114.126	40.642.338	98,9
Ukupni rashodi	41.382.076	42.766.295	103,3	256.591.136	295.911.837	115,3	39.496	22.229	56,3	36.942.622	38.131.911	103,2
Dobit prije oporezivanja	3.982.015	3.892.812	97,8	20.091.450	24.134.540	120,1	750	733	97,6	4.323.914	2.797.095	64,7
Gubitak prije oporezivanja	248.989	245.128	98,4	5.451.300	7.225.503	132,5	9.996	1.618	16,2	152.411	286.668	188,1
Porez na dobit	593.661	594.115	100,1	2.860.592	3.455.981	120,8	36	73	201,5	756.689	506.321	66,9
Dobit razdoblja	3.387.525	3.301.173	97,5	17.232.002	20.661.972	119,9	714	660	92,4	3.565.056	2.290.115	64,2
Gubitak razdoblja	248.160	247.604	99,8	5.452.443	7.208.916	132,2	9.996	1.618	16,2	150.242	286.009	190,4
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	3.139.365	3.053.569	97,3	11.779.559	13.453.056	114,2	-9.282	-958	10,3	3.414.814	2.004.106	58,7
Prosječna mjesečna netoplaća po zaposlenom	7.018	7.152	101,9	6.280	6.387	101,7	5.468	3.675	67,2	8.262	8.642	104,6
Broj izvoznika	45	46	102,2	7.992	8.623	107,9	2	2	100,0	35	34	97,1
Broj uvoznika	33	32	97,0	6.903	7.706	111,6	3	3	100,0	31	31	100,0
Izvoz	1.820.327	1.955.679	107,4	40.003.416	44.955.420	112,4	53	66	124,1	13.031.357	12.197.738	93,6
Uvoz	4.084.319	4.998.334	122,4	55.716.811	61.109.083	109,7	84	250	298,1	17.010.497	16.579.267	97,5
Trgovinski saldo	-2.263.992	-3.042.655	134,4	-15.713.395	-16.153.662	102,8	-31	-184	596,4	-3.979.140	-4.381.529	110,1
Broj investitora	55	57	103,6	4.215	4.368	103,6	1	0	0,0	29	32	110,3
Broj poduzetnika bez investicija	63	64	101,6	36.719	40.999	111,7	34	38	111,8	51	50	98,0
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	4.064.196	5.425.845	133,5	4.684.067	6.282.878	134,1	28	0	0,0	2.629.907	2.571.893	97,8

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020.